

ЗАКОН О СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређује се делатност социјалне заштите, циљеви и начела социјалне заштите, права и услуге социјалне заштите, поступци за остваривање права у социјалној заштити и коришћење услуга социјалне заштите, права и обавезе корисника социјалне заштите, оснивање и рад установа социјалне заштите, услови под којима услуге социјалне заштите могу пружати други облици организовања, надзор над радом установа социјалне заштите, инспекцијски надзор у вршењу делатности социјалне заштите, положај стручних радника и стручних сарадника у социјалној заштити, оснивање Коморе социјалне заштите, подршка и унапређење квалитета стручног рада у систему социјалне заштите, финансирање социјалне заштите, као и друга питања од значаја за социјалну заштиту.

Сви појмови у овом закону употребљени у граматичком мушком роду подразумевају мушки и женски природни род.

Социјална заштита

Члан 2.

Социјална заштита, у смислу овог закона, јесте организована друштвена делатност од јавног интереса чији је циљ пружање помоћи и оснаживање за самосталан и продуктиван живот у друштву појединаца и породица, као и спречавање настајања и отклањање последица социјалне искључености.

Циљеви социјалне заштите

Члан 3.

Циљеви социјалне заштите су:

- 1) достићи, односно одржавати минималну материјалну сигурност и независност појединца и породице у задовољавању животних потреба;
- 2) обезбедити доступност услуга и остваривање права у социјалној заштити;
- 3) створити једнаке могућности за самостални живот и подстицати на социјалну укљученост;
- 4) очувати и унапредити породичне односе, као и унапредити породичну, родну и међугенерацијску солидарност;
- 5) предупредити злостављање, занемаривање или експлоатацију, односно отклонити њихове последице.

Циљеви социјалне заштите остварују се пружањем услуга социјалне заштите и другим активностима које предупређују, умањују или отклањају зависност појединаца и породица од социјалних служби.

Право на социјалну заштиту

Члан 4.

Сваки појединац и породица којима је неопходна друштвена помоћ и подршка ради савладавања социјалних и животних тешкоћа и стварања услова за задовољење основних животних потреба имају право на социјалну заштиту, у складу са законом.

Права на социјалну заштиту обезбеђују се пружањем услуга социјалне заштите и материјалном подршком.

Услуге социјалне заштите и материјална подршка

Члан 5.

Услуге социјалне заштите су активности пружања подршке и помоћи појединцу и породици (у даљем тексту: корисник) ради побољшања, односно очувања квалитета живота, отклањања или ублажавања ризика неповољних животних околности, као и стварање могућности да самостално живе у друштву.

Право на различите врсте материјалне подршке остварује се ради обезбеђења егзистенцијалног минимума и подршке социјалној укључености корисника.

Корисници

Члан 6.

Корисници социјалне заштите су држављани Републике Србије.

Корисници социјалне заштите могу бити и страни држављани и лица без држављанства, у складу са законом и међународним уговорима.

Сарадња у пружању услуга социјалне заштите

Члан 7.

Установе и други облици организовања утврђени законом који обављају делатност, односно пружају услуге социјалне заштите сарађују са установама предшколског, основног, средњег и високог образовања, здравственим установама, полицијом, правосудним и другим државним органима, органима територијалне аутономије, односно органима јединица локалне самоуправе, удружењима и другим правним и физичким лицима.

Сарадња у пружању услуга социјалне заштите остварује се првенствено у оквирима и на начин утврђен споразумима о сарадњи.

Одговорност у задовољењу основних животних потреба

Члан 8.

Свако је дужан да се стара о задовољавању својих основних животних потреба и основних животних потреба лица које је дужан да издржава, као и да активно учествује у процени, планирању и реализацији услуге социјалне заштите у складу са овим законом.

Свако је, у оквиру својих могућности, својим радом, приходима и имовином дужан да спречи, отклања или ублажава властиту социјалну изолованост као и социјалну изолованост чланова своје породице.

Обезбеђивање обављања делатности социјалне заштите

Члан 9.

Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе обезбеђују обављање делатности у области социјалне заштите из оквира својих права и дужности утврђених Уставом и законом оснивањем установа или поверавањем вршења тих делатности другим правним и физичким лицима.

Кад Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе поверавају вршење делатности из става 1. овог члана другим правним и физичким лицима, њихова међусобна права и обавезе уређују се уговором.

Оснивање установа социјалне заштите

Члан 10.

Установе социјалне заштите оснивају се ради остваривања права у области социјалне заштите и пружања услуга социјалне заштите утврђених овим законом, као и ради обављања развојних, саветодавних, истраживачких и других стручних послова у социјалној заштити и остваривања другог законом утврђеног интереса.

Установу социјалне заштите може основати Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе и друго правно и физичко лице.

Центар за социјални рад може основати само јединица локалне самоуправе, а завод за социјалну заштиту и установу за васпитање деце и омладине може основати само Република Србија односно аутономна покрајина.

Вршење оснивачких права у установама социјалне заштите

Члан 11.

Оснивачка права у погледу именовања директора, чланова управног одбора и чланова надзорног одбора установа социјалне заштите врше се у складу са овим законом и законом којим се уређују јавне службе.

Оснивачка права у погледу именовања директора, чланова управног одбора и чланова надзорног одбора установа социјалне заштите чији је оснивач Република Србија врши министарство надлежно за социјалну заштиту.

Статут и акт о организацији и систематизацији послова установе социјалне заштите

Члан 12.

На статут и акт о организацији и систематизацији послова установе социјалне заштите сагласност даје оснивач.

На статут и акт о организацији и систематизацији послова центра за социјални рад, у делу који се односи на вршење поверених послова, сагласност даје министарство надлежно за социјалну заштиту.

Права, обавезе и одговорности запослених

Члан 13.

На права, обавезе и одговорности запослених у установама социјалне заштите примењују се општи прописи о раду, ако овим законом није другачије одређено.

Центар за социјални рад

Члан 14.

У центру за социјални рад остварују се овим законом утврђена права и обезбеђује пружање услуга социјалне заштите из овог закона.

Центар за социјални рад оснива јединица локалне самоуправе.

Центар за социјални рад може се основати за територију једне или више јединица локалне самоуправе, о чему одлуку доносе надлежни органи тих јединица локалне самоуправе, а међусобна права и обавезе оснивача уређују се уговором.

Установа за васпитање деце и омладине

Члан 15.

У установи за васпитање деце и омладине спроводе се васпитне мере, у складу са посебним прописима.

Установу за васпитање деце и омладине оснива Република Србија односно аутономна покрајина.

Завод за социјалну заштиту

Члан 16.

Завод за социјалну заштиту оснива се за обављање развојних, саветодавних, истраживачких и других стручних послова у социјалној заштити, у складу са овим законом.

Завод за социјалну заштиту оснива Република Србија, односно аутономна покрајина.

Други субјекти у социјалној заштити

Члан 17.

Делатност у области социјалне заштите, односно поједине услуге социјалне заштите може, у складу са овим законом, пружати и удружење, предузетник, привредно друштво и други облик организовања утврђен законом (у даљем тексту: пружалац услуга социјалне заштите).

Право управљања у пружаоцу услуга социјалне заштите који се оснива и који послује средствима у различитим облицима својине, остварује се по основу удела средстава, односно на други начин утврђен оснивачким актом, у складу са законом.

Оснивачка права у погледу именовања директора, чланова управног и надзорног одбора пружаоца услуга социјалне заштите врше се у складу с прописом који уређује оснивање тог субјекта.

На права, обавезе и одговорности запослених код пружаоца услуга социјалне заштите примењују се општи прописи о раду, ако овим законом није друкчије одређено.

Комора социјалне заштите

Члан 18.

Комора социјалне заштите је независна, непрофитна и професионална организација запослених стручних радника и стручних сарадника у социјалној заштити у Републици Србији које повезује заједнички професионални интерес.

Јавне агенције и фондациије

Члан 19.

Ради унапређења услуга социјалне заштите, Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе може основати јавну агенцију и фондацију.

Програми унапређења социјалне заштите

Члан 20.

Програм унапређења социјалне заштите у Републици Србији, односно у аутономној покрајини, односно у јединици локалне самоуправе утврђује министар надлежан за социјалну заштиту, надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Програм из става 1. овог члана мора бити усаглашен са стратегијом развоја, коју доноси Влада.

Програм из става 1. овог члана обухвата мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Свака јединица локалне самоуправе мора утврдити мере и активности за подстицај и развој постојећих и нових услуга социјалне заштите.

Средства за финансирање програма унапређења социјалне заштите обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, у складу са законом.

Надзор над радом установа социјалне заштите и других пружалаца услуга социјалне заштите

Члан 21.

У области социјалне заштите врши се инспекцијски надзор, надзор над радом, као и надзор над стручним радом установа социјалне заштите, у складу са законом.

Средства за обављање делатности социјалне заштите

Члан 22.

Средства за обављање делатности социјалне заштите обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, као и вршењем делатности установа социјалне заштите.

Установе социјалне заштите и пружаоци услуга социјалне заштите могу се основати средствима у јавној и приватној својини.

Установе социјалне заштите и пружаоци услуга социјалне заштите, уз претходно прибављену сагласност оснивача, могу обављати и другу врсту делатности сагласну основној делатности и располагати приходима, у складу са законом.

Средства за обезбеђивање услуга социјалне заштите могу се прибављати и путем донација, као и уступањем имовине, оснивањем задужбина и фондација, у складу са законом.

Имовина намењена социјалној заштити може се користити искључиво за обезбеђење услуга социјалне заштите.

У обезбеђивању средстава за пружање услуга социјалне заштите учествује и корисник, у обиму и на начин утврђен овим законом.

Вођење евиденције

Члан 23.

О корисницима, правима која су остварили и услугама које су им пружене води се евиденција, у складу са овим законом и другим прописима.

Евиденција из става 1. овог члана води се у електронском а може и у папирном облику.

Установе социјалне заштите и други пружаоци услуга социјалне заштите дужни су да чувају документацију корисника, у изворном а ако је могућно и у електронском облику, као и да је обезбеде од неовлашћеног приступа, умножавања и злоупотребе, независно од облика у коме су подаци из документације сачувани.

Врсте и садржину евиденција и документације, начин вођења и чувања, лица овлашћена за вођење евиденције и унос података, рокове за достављање и обраду података, који се подаци сматрају поверљивим, начин ослобађања од чувања службене тајне, као и друга питања од значаја за вођење евиденција и документације прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

II. НАЧЕЛА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Начело поштовања интегритета и достојанства корисника

Члан 24.

Корисник, у складу са законом, има право на социјалну заштиту која се заснива на социјалној правди, одговорности и солидарности, која му се пружа уз поштовање његовог физичког и психичког интегритета, безбедности, као и уз уважавање његових моралних, културних и религијских убеђења, у складу са зајемченим људским правима и слободама.

Начело забране дискриминације

Члан 25.

Забрањена је дискриминација корисника социјалне заштите по основу расе, пола, старости, националне припадности, социјалног порекла, сексуалне оријентације, вероисповести, политичког, синдикалног или другог опредељења, имовног стања, културе, језика, инвалидитета, природе социјалне искључености или другог личног својства.

Начело најбољег интереса корисника

Члан 26.

Услуге социјалне заштите пружају се у складу са најбољим интересом корисника, уважавајући његов животни циклус, пол, етничко и културно порекло, језик, вероисповест, животне навике, развојне потребе и потребе за додатном подршком у свакодневном функционисању.

Начело најмање рестриктивног окружења

Члан 27.

Услуге социјалне заштите пружају се првенствено у непосредном и најмање рестриктивном окружењу, при чему се бирају услуге које кориснику омогућавају останак у заједници.

Начело ефикасности социјалне заштите

Члан 28.

Социјална заштита остварује се на начин који обезбеђује постизање најбољих могућих резултата у односу на расположива финансијска средства.

Начело благовремености социјалне заштите

Члан 29.

Социјална заштита остварује се на начин који обезбеђује правовремено уочавање потреба корисника и пружање услуга ради спречавања настанка и развоја стања која угрожавају безбедност и задовољавање животних потреба и ометају укључивање у друштво.

Начело целовитости социјалне заштите

Члан 30.

Услуге социјалне заштите пружају се у складу с функцијом коју имају, повезано и усклађено, тако да обезбеђује целовиту социјалну заштиту кориснику у сваком животном добу.

Начело унапређења квалитета социјалне заштите

Члан 31.

Услуге социјалне заштите пружају се у складу с принципима и стандардима савремене професионалне праксе социјалног рада.

Квалитет услуга социјалне заштите унапређује се применом савремених достигнућа науке и струке, и стручном подршком ради унапређења професионалних компетенција стручних радника и квалитета заштите корисника.

Начело јавности рада

Члан 32.

Министарство надлежно за социјалну заштиту, надлежни органи аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе на својој интернет адреси, у средствима јавног информисања, као и на друге начине у складу са законом информису јавност о социјалној заштити и пружају друге информације прописане законом.

Установе социјалне заштите и пружаоци услуга социјалне заштите обезбеђују слободан приступ информацијама о свом раду.

Начело доступности и индивидуализације социјалне заштите

Члан 33.

Пружање услуга социјалне заштите организује се на начин који обезбеђује њихову физичку, географску и економску доступност, уз уважавање културолошких и других различитости.

Услуге социјалне заштите пружају се тако да се кориснику обезбеђује индивидуализован приступ и стручни радник задужен за рад на конкретном случају (у даљем тексту: водитељ случаја).

III. ПРАВА КОРИСНИКА
Право на информације
Члан 34.

Корисник има право да у складу са својим потребама и способностима буде информисан о свим подацима који су значајни за утврђивање његових социјалних потреба, као и о томе како те потребе могу бити задовољене.

Корисник који је навршио 15 година живота има право увида у списе предмета који се односе на његово коришћење услуга и остваривање права из социјалне заштите.

Ако корисник није навршио 15 година живота или ако је лишен пословне способности, право увида у списе предмета који се односе на његово коришћење услуга и остваривање права из социјалне заштите има његов законски заступник.

Не могу се разгледати ни преписивати, односно умножавати списи који се воде као поверљиви, ако би се тиме могла осујетити сврха поступка или ако се то противи јавном интересу или оправданом интересу корисника или трећег лица.

Право на учешће у доношењу одлука
Члан 35.

Корисник има право да учествује у процени свог стања и потреба и у одлучивању о томе да ли ће прихватити услугу, као и да благовремено добије сва обавештења која су му за то потребна, укључујући и опис, циљ и корист од предложене услуге као и обавештења о расположивим алтернативним услугама и друга обавештења од значаја за пружање услуге.

Без пристанка корисника односно његовог законског заступника, не сме се пружити било каква услуга, изузев у случајевима утврђеним законом.

Дете има право да, у складу са узрастом и зрелошћу, учествује и да слободно изрази своје мишљење у свим поступцима у којима се одлучује о његовим правима.

Право на слободан избор услуга
Члан 36.

Корисник има право на слободан избор услуга и пружаоца услуге социјалне заштите, у складу са овим законом.

Право на поверљивост података
Члан 37.

Корисник има право на поверљивост свих приватних података из документације која се обрађује за потребе извештаја, односно за евиденције, укључујући и оне који се тичу његове личности, понашања и породичних околности и начина коришћења услуга социјалне заштите.

Од права корисника на поверљивост података може се одступити само у случајевима предвиђеним законом.

Право на приватност

Члан 38.

Корисник има право на поштовање приватности приликом пружања услуга социјалне заштите.

Не сматра се нарушавањем права на приватност тражење информација или предузимање радњи неопходних за пружање услуга или обезбеђење права корисника.

Право на притужбу

Члан 39.

Корисник који није задовољан пруженом услугом, поступком или понашањем пружаоца услуга, може поднети притужбу надлежном органу.

IV. УСЛУГЕ И КОРИСНИЦИ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Групе услуга социјалне заштите

Члан 40.

Услуге социјалне заштите подељене су у следеће групе:

- 1) услуге процене и планирања – процена стања, потреба, снага и ризика корисника и других значајних особа у његовом окружењу; процена старатеља, хранитеља и усвојитеља; израда индивидуалног или породичног плана пружања услуга и мера правне заштите и других процена и планова;
- 2) дневне услуге у заједници – дневни боравак; помоћ у кући; свратиште и друге услуге које подржавају боравак корисника у породици и непосредном окружењу;
- 3) услуге подршке за самосталан живот – становање уз подршку; персонална асистенција; обука за самостални живот и друге врсте подршке неопходне за активно учешће корисника у друштву;
- 4) саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге – интензивне услуге подршке породици која је у кризи; саветовање и подршка родитеља, хранитеља и усвојитеља; подршка породици која се стара о свом детету или одраслом члану породице са сметњама у развоју; одржавање породичних односа и поновно спајање породице; саветовање и подршка у случајевима насиља; породична терапија; медијација; СОС телефони; активација и друге саветодавне и едукативне услуге и активности;
- 5) услуге смештаја – смештај у сродничку, хранитељску или другу породицу за одрасле и старије; домски смештај; смештај у прихватилиште и друге врсте смештаја.

Корисници

Члан 41.

Корисник права или услуга социјалне заштите јесте појединац, односно породица која се суочава с препрекама у задовољавању потреба, услед чега не може да достигне или да одржи квалитет живота или која нема довољно средстава за подмирење основних животних потреба, а не може да их оствари својим радом, приходом од имовине или из других извора.

Малолетно лице (у даљем тексту: дете) и пунолетно лице до навршених 26 година живота (у даљем тексту: млада особа, млади, односно омладина) јесте корисник у смислу става 1. овог члана, када му је услед породичних и других животних околности, угрожено здравље, безбедност и развој, односно ако је извесно да без подршке система социјалне заштите не може да достигне оптимални ниво развоја, а нарочито:

- 1) ако је без родитељског старања или у ризику од губитка родитељског старања;

- 2) ако његов родитељ, старатељ или друго лице које се о њему непосредно стара није у стању да се о њему стара без подршке система социјалне заштите, услед здравствених разлога, менталног обољења, интелектуалних тешкоћа или неповољних социо-економских околности;
- 3) ако има сметње у развоју (телесне, интелектуалне, менталне, сензорне, говорно-језичке, социо-емоционалне, вишеструке), а његове потребе за негом и материјалном сигурношћу превазилазе могућности породице;
- 4) ако је у сукобу са родитељима, старатељем и заједницом и ако својим понашањем угрожава себе и околину;
- 5) ако се суочава с тешкоћама због злоупотребе алкохола, дрога или других опојних средстава;
- 6) ако постоји опасност да ће постати жртва или ако јесте жртва злостављања, занемаривања, насиља и експлоатације, односно ако су му физичко, психичко или емоционално благостање и развој угрожени деловањем или пропустима родитеља, старатеља или друге особе која се о њему непосредно стара;
- 7) ако је жртва трговине људима;
- 8) ако је страни држављанин односно лице без држављанства, без пратње;
- 9) ако се његови родитељи споре око начина вршења родитељског права;
- 10) ако има друге потребе за коришћењем социјалне заштите.

Пунолетно лице од навршених 26 до навршених 65 година (у даљем тексту: одрасли) и пунолетно лице старије од 65 година (у даљем тексту: старији корисник) јесте корисник у смислу става 1. овог члана, када је његово благостање, безбедност и продуктиван живот у друштву угрожен ризицима услед старости, инвалидитета, болести, породичних и других животних околности, а нарочито:

- 1) ако има телесне, интелектуалне, сензорне или менталне тешкоће или тешкоће у комуникацији, и када се, услед друштвених или других препрека, сусреће с функционалним ограничењима у једној или више области живота;
- 2) ако постоји опасност да ће постати жртва или ако јесте жртва самозанемаривања, занемаривања, злостављања, експлоатације и насиља у породици;
- 3) ако се суочава с тешкоћама због поремећених односа у породици, зависности од алкохола, дрога или других опојних средстава или због других облика друштвено неприхватљивог понашања и других узрока;
- 4) ако је жртва трговине људима;
- 5) ако је страни држављанин и лице без држављанства у потреби за социјалном заштитом;
- 6) ако има потребе за домским смештајем и друге потребе за коришћењем социјалне заштите.

Организовање и трајање услуга

Члан 42.

Услуге социјалне заштите организују се као услуге за децу, младе и породицу и услуге за одрасле и старије кориснике, уз уважавање интегритета, стабилности веза и окружења корисника и породице.

Услуге социјалне заштите пружају се привремено, повремено и континуирано, у складу с потребама и најбољим интересом корисника.

Услуге процене и планирања

Члан 43.

Услуге процене обухватају процену стања, потреба, снага и ризика корисника и других лица значајних за корисника, процену старатеља, хранитеља и усвојитеља.

Услуге планирања обухватају индивидуално планирање услуга ради њиховог коришћења или одређивања мера заштите, доношењем:

- 1) плана услуга и мера за породицу са планом сталности за дете;
- 2) плана за самостални живот младе особе која је пре него што је навршила 14 година била лишена родитељског старања, односно није живела с родитељима или усвојитељима;
- 3) индивидуалног плана услуга и мера за одраслог или старијег корисника.

Република Србија, односно аутономна покрајина обезбеђују услуге из става 1. овог члана када их у вршењу јавних овлашћења пружа центар за социјални рад, центар за породични смештај и усвојење и установа за васпитање деце и омладине.

Процену и планирање, приликом пружања услуга, обављају и пружаоци услуга социјалне заштите, у складу са законом и другим прописима.

Дневне услуге у заједници

Члан 44.

Дневне услуге у заједници обухватају активности које подржавају боравак корисника у породици и непосредном окружењу.

Дневне услуге у заједници обезбеђује јединица локалне самоуправе.

Услуге подршке за самосталан живот

Члан 45.

Услуге подршке за самосталан живот пружају се појединцу да би се његове могућности за задовољење основних потреба изједначиле с могућностима осталих чланова друштва, да би му се побољшао квалитет живота и да би могао да води активан и самосталан живот у друштву.

Услуге подршке за самосталан живот обезбеђује јединица локалне самоуправе, осим ако овим законом није предвиђено да их обезбеђује Република Србија.

Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге

Члан 46.

Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге пружају се као вид помоћи појединцима и породицама које су у кризи, ради унапређивања породичних односа, превазилажења кризних ситуација и стицања вештина за самосталан и продуктиван живот у друштву.

Саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге обезбеђују јединица локалне самоуправа, аутономна покрајина односно Република Србија, у складу са овим законом.

Услуге смештаја

Члан 47.

Услуга смештаја обезбеђује се смештајем корисника у:

- 1) сродничку, хранитељску и другу породицу за одрасле и старије (у даљем тексту: породични смештај);
- 2) дом за смештај корисника, укључујући мале домске заједнице (у даљем тексту: домски смештај);
- 3) прихватилиште;
- 4) друге врсте смештаја, у складу са законом.

Услуге смештаја обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе, у складу са овим законом.

Породични смештај

Члан 48.

Пружањем услуга породичног смештаја деци и младима се привремено, до завршетка редовног школовања односно до навршене 26. године живота, обезбеђују нега, заштита и услови за оптималан развој у породичном окружењу.

Породични смештај за децу и младе обухвата и припрему за повратак родитељима, други стални животни аранжман и припрему за самосталан живот.

Породичним смештајем одраслим и старијим особама омогућава се одржавање или побољшање квалитета живота.

Врсте породичног смештаја

Члан 49.

Породични смештај обезбеђује се као:

- 1) стандардни смештај;
- 2) смештај уз интензивну или додатну подршку;
- 3) ургентни смештај;
- 4) повремени смештај;
- 5) друга врста смештаја у другу породицу.

Ближе услове за коришћење услуге породичног смештаја, као и друге врсте породичног смештаја прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Пружаоци услуге породичног смештаја

Члан 50.

Услугу породичног смештаја првенствено пружају сродници када је то у складу са најбољим интересом корисника.

Услугу породичног смештаја може пружати и друго лице које је процењено као подобно, које је успешно завршило обуку и стекло лиценцу за пружање те услуге.

Лице из ст. 1. и 2. овог члана које пружа услугу породичног смештаја деци и младима има положај хранитеља у смислу закона којим се уређују породични односи.

Лице из ст. 1. и 2. овог члана добија одговарајућу обуку, а током пружања услуге подршку, у складу са законом и другим прописом.

Лицу из става 1. и 2. овог члана центар за породични смештај и усвојење издаје лиценцу с роком важења од две године, у складу са законом.

Ближе услове за процену подобности лица за пружање услуге породичног смештаја, програм и начин спровођења обуке, стандарде за пружање подршке и садржину и изглед лиценце прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Министар надлежан за социјалну заштиту одређује центар за породични смештај и усвојење који води јединствену базу података о лицима која пружају услугу породичног смештаја у Републици Србији и прописује садржину и начин вођења те базе.

Домски смештај **Члан 51.**

Домским смештајем кориснику се обезбеђује становање и задовољење основних животних потреба, као и здравствена заштита.

Домским смештајем детета, поред потреба из става 1. овог члана, обезбеђује се приступ образовању.

Корисници домског смештаја **Члан 52.**

Домски смештај обезбеђује се кориснику коме се не могу обезбедити, или није у његовом најбољем интересу, останак у породици, услуге у заједници или породични смештај.

Детету млађем од три године не обезбеђује се домски смештај.

Детету из става 2. овог члана изузетно се може обезбедити домски смештај, ако за то постоје нарочито оправдани разлози, с тим што на смештају не може провести дуже од два месеца, осим на основу сагласности министарства надлежног за социјалну заштиту.

Услуге домског смештаја пружају се кориснику тако да обезбеђују припрему за његов повратак у биолошку породицу, одлазак у другу породицу, односно његову припрему за самосталан живот, у складу с породичним ресурсима, његовим потребама и најбољим интересом.

Врсте домског смештаја **Члан 53.**

Домски смештај обезбеђује се као:

- 1) стандардни смештај;
- 2) смештај уз интензивну или додатну подршку;
- 3) ургентни смештај;
- 4) повремени смештај;
- 5) друга врста домског смештаја.

Ближе услове за коришћење услуге домског смештаја и друге врсте домског смештаја прописује министар надлежан за послове социјалне заштите.

Пружаоци домског смештаја
Члан 54.

Услуге домског смештаја може пружати установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите који је добио лиценцу за пружање тих услуга.

Дом за смештај одраслих и старијих не може имати капацитет већи од 100 корисника, односно дом за смештај деце и младих не може имати капацитет већи од 50 корисника.

Смештај у прихватилиште
Члан 55.

Смештајем у прихватилиште кориснику се обезбеђује краткотрајан смештај и осигурава безбедност, изналажење одрживих решења за кризне ситуације, задовољење његових основних потреба и приступ другим услугама.

Услугу смештаја у прихватилиште обезбеђује јединица локалне самоуправе, осим у случајевима предвиђеним овим законом.

Услуге неодложне интервенције
Члан 56.

Услуге социјалне заштите могу се пружати у виду неодложних интервенција ради осигурања безбедности у ситуацијама које угрожавају живот, здравље и развој корисника и обезбеђују се 24 сата дневно.

Услуге неодложне интервенције пружа центар за социјални рад уз обавезну сарадњу са другим надлежним органима и службама.

Услуге неодложних интервенција обезбеђује Република Србија, односно аутономна покрајина.

Ближи услови и стандарди услуга социјалне заштите
Члан 57.

Ближе услове и стандарде за пружање и остваривање услуга социјалне заштите прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Орган аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе надлежан за социјалну заштиту може прописати примену виших стандарда и повољније услове за остваривање услуга које обезбеђује аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе.

Међусекторске услуге
Члан 58.

Зависно од потреба корисника, услуге социјалне заштите могу се пружати истовремено и комбиновано с услугама које пружају образовне, здравствене и друге установе (у даљем тексту: међусекторске услуге).

Усклађено пружање међусекторских услуга обезбеђује се закључивањем протокола о сарадњи.

Здравствена заштита
Члан 59.

Када се здравствене услуге пружају у домовима за смештај реализују се под условима и уз примену стандарда утврђених у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Испуњеност услова за обављање одређених послова из здравствене делатности у домовима за смештај утврђује министарство надлежно за здравље у складу са законом којим се уређује здравствена заштита.

Средства за финансирање здравствених радника и других трошкова здравствене заштите у домовима за смештај чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина односно јединица локалне самоуправе обезбеђују се у буџету Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе, као и код Републичког завода за здравствено осигурање, у складу са законом и другим прописом.

Инспекцијски надзор над обављањем здравствене делатности у домовима за смештај врши здравствена инспекција.

Социјално-здравствене установе
Члан 60.

За кориснике који због свог специфичног социјалног и здравственог статуса имају потребу и за социјалним збрињавањем и за сталном здравственом заштитом или надзором могу се основати социјално-здравствене установе.

За кориснике из става 1. овог члана могу се основати и посебне социјално-здравствене организационе јединице у оквиру установа социјалне заштите односно у оквиру здравствених установа.

Министри надлежни за социјалну заштиту и здравље прописују стандарде за пружање услуга у установама из ст. 1. и 2. овог члана.

Радни центри
Члан 61.

Услуге усмерене на унапређивање радних способности, односно на радно ангажовање особа са инвалидитетом које су корисници услуга социјалне заштите пружају се у установама социјалне заштите и у радним центрима, у складу са законом којим се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом.

Други прописи који уређују оснивање и рад установе социјалне заштите и пружаоца услуга социјалне заштите
Члан 62.

На оснивање и рад установе социјалне заштите примењују се одредбе закона којим се уређују јавне службе, ако овим законом није другачије одређено.

На оснивање и рад пружаоца услуга социјалне заштите примењују се одредбе закона који уређује оснивање и рад организационог облика у којем послује, ако овим законом није другачије одређено.

Мрежа
Члан 63.

Влада утврђује мрежу установа социјалне заштите које пружају услуге домског смештаја, социјално-здравствених установа и центара за породични смештај и усвојење које оснива Република Србија односно аутономна покрајина.

Установе социјалне заштите које пружају услуге домског смештаја оснивају се као установе за децу и младе или као установе за одрасле и старије кориснике.

Мрежом из става 1. овог члана ближе се уређују просторни распоред, делатност установа које пружају услуге домског смештаја, њихови капацитети и групе корисника.

V. ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УСЛУГА
Обезбеђење услуга социјалне заштите
Члан 64.

Услуге социјалне заштите из члана 40. тач. 2-5. овог закона које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, за којима постоји потреба, а не могу их обезбедити у потребном обиму установе социјалне заштите које је основала Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, набављају се од пружаоца услуга социјалне заштите који је за то лиценциран кроз поступак јавне набавке услуга социјалне заштите, у складу са законом који уређује јавне набавке, овим законом и прописима донетим за њихово спровођење.

Не могу се набављати путем јавне набавке:

- 1) услуге процене и планирања које пружа центар за социјални рад у вршењу јавних овлашћења;
- 2) услуге неодложне интервенције;
- 3) услуге које пружају установе за васпитање деце и омладине и завод за социјалну заштиту, у вршењу јавних овлашћења;
- 4) услуге породичног смештаја.

Услуге из става 2. овог члана искључиво пружају установе социјалне заштите које је основала Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе.

Позив за подношење понуда и закључење уговора о јавној набавци
Члан 65.

Наручилац услуге из члана 64. став 1. овог закона је министарство надлежно за социјалну заштиту, односно орган аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе надлежан за социјалну заштиту.

Позив за подношење понуда за пружање услуга социјалне заштите објављује се у складу са законом који уређује јавне набавке.

Надлежни органи двеју или више јединица локалне самоуправе могу објавити заједнички позив за подношење понуда за пружање услуга из става 1. овог члана да би се економичније и ефикасније обезбедиле услуге социјалне заштите.

Уговор о јавној набавци услуге закључује се између наручиоца услуге и одабраног пружаоца услуге социјалне заштите и њиме се обавезно уређује начин плаћања, праћење, и трајање пружања услуге социјалне заштите, као и начин извештавања и услови раскида уговора.

Пружалац услуга социјалне заштите који је добио лиценцу за пружање услуге социјалне заштите и са којим је закључен уговор о јавној набавци услуге из става 1. овог члана има статус овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите.

Обезбеђење најквалитетнијег и најекономичнијег пружања услуга социјалне заштите Члан 66.

Наручилац је дужан да обезбеди најквалитетније и најекономичније пружање услуга социјалне заштите које се набављају путем јавне набавке.

Наручилац је дужан да, у смислу става 1. овог члана, одабере пружаоца услуге који је способан да услугу пружи под најповољнијим условима, у складу са најбољим интересом корисника и прописаним стандардима.

Извештај о закљученом уговору о јавној набавци пружања услуга социјалне заштите Члан 67.

Наручилац је дужан да министарству надлежном за социјалну заштиту достави извештај о закљученом уговору о јавној набавци услуга социјалне заштите, који мора да садржи најмање следеће податке:

- 1) називе понуђача чије су понуде прибављене у поступку јавне набавке;
- 2) процену квалитета услуге понуђача чије су понуде прибављене у поступку јавне набавке и упоредни преглед цена услуга из понуда;
- 3) називе понуђача чије су понуде изабране као најповољније;
- 4) уговорену вредност пружања услуге.

VI. ПОСТУПАК ЗА КОРИШЋЕЊЕ УСЛУГА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ Надлежност за спровођење поступка Члан 68.

Поступак за коришћење услуге из овог закона коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе спроводи центар за социјални рад, по службеној дужности или на захтев корисника.

Иницијативу за покретање поступка из става 1. овог члана може поднети свако физичко или правно лице.

Месна надлежност центра за социјални рад утврђује се према пребивалишту корисника.

Изузетно, поступак за коришћење услуге из става 1. овог члана може спровести центар за социјални рад на чијој територији корисник има боравиште.

Ако постоји потреба за неодложном интервенцијом поступак за коришћење услуге неодложне интервенције спроводи центар за социјални рад на чијој територији се затекао корисник који има потребу за неодложном интервенцијом.

Сукоб месне надлежности између центара за социјални рад решава министар надлежан за социјалну заштиту.

Ако настане сукоб месне надлежности, центар за социјални рад који је започео поступак из става 1. овог члана дужан је да до окончања тог сукоба обезбеди неопходну заштиту корисника.

Одлука о коришћењу услуге Члан 69.

Центар за социјални рад одлучује о коришћењу услуге из члана 68. став 1. овог закона, применом одредаба закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

Ако водитељ случаја, односно, када је то законом и другим прописом одређено – стручни тим центра за социјални рад, процени да корисник има потребу за услугом из става 1. овог члана, центар за социјални рад издаје кориснику Упут за коришћење услуге коју обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе (у даљем тексту: упут за коришћење услуге).

Ако водитељ случаја, односно стручни тим центра за социјални рад процени да корисник нема потребу за услугом из става 1. овог члана, захтев за коришћење тражене услуге социјалне заштите одбиће се решењем.

Министар надлежан за социјалну заштиту прописује који се стандарди примењују у вођењу случаја.

Издавање упута за коришћење услуге Члан 70.

Упут за коришћење услуге је јавна исправа којом се корисник упућује на коришћење услуге из члана 68. став 1. овог закона у установу социјалне заштите односно код овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите.

Ако је процењено да корисник има потребу за више услуга, за сваку услугу издаје се посебан упут.

Садржина упута за коришћење услуге Члан 71.

Упут за коришћење услуге садржи: име и презиме корисника, врсту услуге, пружаоца услуге, цену услуге, податке о лицу које учествује у плаћању услуге и износ учешћа у плаћању услуге, а може да садржи и друге податке од значаја за коришћење услуге.

Саставни део упута за коришћење услуге може бити и индивидуални план услуга корисника сачињен у центру за социјални рад, ако је то неопходно за пружање услуге.

Установа социјалне заштите, односно овлашћени пружалац услуге социјалне заштите дужан је да пружа услугу кориснику у складу са стандардима прописаним за ту услугу.

Изглед и садржину упута за коришћење услуге прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Плаћање услуге Члан 72.

У зависности од социјално-економског статуса корисника, плаћање услуге из члана 68. став 1. овог закона може бити:

- 1) у целости из средстава корисника, његовог сродника или трећег лица;

- 2) уз делимично учешће корисника, његовог сродника, трећег лица или буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе;
- 3) у целости из буџета Републике Србије, аутономне покрајине или јединице локалне самоуправе.

Корисник учествује у плаћању услуге из члана 68. став 1. овог закона у складу с критеријумима које прописује министар надлежан за послове социјалне заштите, надлежни орган аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе.

Сродник који има законску обавезу издржавања корисника учествује у плаћању услуге из члана 68. став 1. овог закона до износа утврђеног судском одлуком о издржавању корисника, односно до износа утврђеног судским поравнањем закљученим у складу са законом који уређује породичне односе, а највише до пуног износа цене услуге.

Ако обавеза сродника који има законску обавезу издржавања корисника и који је у могућности да учествује у његовом издржавању није утврђена судском одлуком нити судским поравнањем, корисник услуге из члана 68. став 1. овог закона дужан је да достави доказ да је код надлежног суда покренуо поступак ради утврђивања обавезе издржавања од сродника, и да по окончању тог поступка средства остварена на име издржавања од сродника, а највише до пуног износа цене услуге, уплати у буџет Републике Србије, аутономне покрајине односно јединице локалне самоуправе.

Сродник који има законску обавезу издржавања корисника може се сагласити са плаћањем пуног износа цене услуге из члана 68. став 1. овог закона, односно плаћањем разлике између пуног износа цене услуге и прихода којим корисник учествује у плаћању услуге, о чему даје изјаву пред надлежним центром за социјални рад.

Треће лице може, ако то жели, делимично или у целости учествовати у плаћању трошкова услуге из члана 68. став 1. овог закона која се пружа кориснику, о чему даје изјаву пред надлежним центром за социјални рад.

Са обвезницима из ст. 2, 3, 5 и 6. овог члана уговор о плаћању услуге из члана 68. став 1. овог закона закључује установа социјалне заштите, односно овлашћени пружалац услуге социјалне заштите, у складу с подацима садржаним у упуту за коришћење услуге и изјавом датом у смислу ст. 5. и 6. овог члана.

Жалба на решење којим се одбија захтев за коришћење услуге Члан 73.

Против решења којим се одбија захтев за коришћење услуге из члана 68. став 1. овог закона може се изјавити жалба у року од 15 дана.

Одлука о жалби из става 1. овог члана доноси се у року од 30 дана.

Жалба из става 1. овог члана изјављује се:

- 1) министарству надлежном за социјалну заштиту – против решења којим се одбија захтев за коришћење услуге коју обезбеђује Република Србија;
- 2) надлежном органу аутономне покрајине – против решења којим се одбија захтев за коришћење услуге коју обезбеђује аутономна покрајина;
- 3) надлежном органу јединице локалне самоуправе – против решења којим се одбија захтев за коришћење услуге коју обезбеђује јединица локалне самоуправе.

Жалба се изјављује надлежном органу аутономне покрајине и када је решење о коришћењу услуге коју обезбеђује Република Србија донео центар за социјални рад са седиштем на територији аутономне покрајине.

Посао из става 4. овог члана надлежни орган аутономне покрајине обавља као поверени посао.

Упућивање корисника ради коришћења услуга обезбеђених путем јавне набавке Члан 74.

Центар за социјални рад упућује корисника ради коришћења услуге коју је Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе обезбедила путем јавне набавке, овлашћеном пружаоцу услуге са којим је закључен уговор о пружању услуге.

Извештавање о пружању услуге и упућивање корисника другом пружаоцу Члан 75.

Ако овлашћени пружалац услуге одбије да кориснику пружи услугу предвиђену упутом, дужан је да о томе одмах, писменим путем, обавести центар за социјални рад и корисника и да за то наведе разлоге.

Поводом обавештења из става 1. овог члана корисник, у року од осам дана од пријема тог обавештења, може упутити притужбу центру за социјални рад.

Центар за социјални рад ће, пошто размотри притужбу из става 2. овог члана, упутити корисника другом овлашћеном пружаоцу са списка овлашћених пружалаца услуге, ако овлашћени пружалац услуге из става 1. овог члана упућеном кориснику не може пружити услугу.

О одбијању пружања услуге центар за социјални рад одмах обавештава надлежни орган из члана 65. став 1. овог закона, орган надлежан за издавање лиценце пружаоцима услуга социјалне заштите и инспекцију социјалне заштите.

Списак овлашћених пружалаца услуге утврђује за сваку услугу социјалне заштите обезбеђену путем јавне набавке орган из члана 65. став 1. овог закона који је спровео јавну набавку.

Извештавање Члан 76.

О реализованим упутима, односно закљученим уговорима из члана 72. став 7. овог закона центар за социјални рад извештава надлежни орган из члана 65. став 1. овог закона одмах по отпочињању пружања услуге.

Центар за социјални рад подноси годишњи извештај о одбијању пружања услуга социјалне заштите министарству надлежном за социјална питања, органу из члана 65. став 1. овог закона и заводу за социјалну заштиту.

Непосредно уговарање коришћења услуге Члан 77.

Корисник, односно законски заступник корисника може непосредно одабрати услугу социјалне заштите и установу, односно пружаоца услуге социјалне заштите и закључити уговор о

коришћењу услуге са изабраном установом социјалне заштите, односно са изабраним пружаоцем услуге социјалне заштите.

У случају из става 1. овог члана кориснику се не издаје упут за коришћење услуге, а процену потребе корисника за услугом врши установа социјалне заштите која пружа услугу, односно пружалац услуге социјалне заштите, у складу са овим законом.

Установа социјалне заштите која се финансира из буџета Републике Србије може непосредно уговорати пружање услуга, осим за капацитете којима та установа не може слободно располагати а које решењем утврђује министар надлежан за социјалну заштиту.

Установа из става 3. овог члана дужна је да министарству надлежном за социјалну заштиту доставља податке о непосредно уговореним услугама које прописује министар надлежан за социјалну заштиту, у роковима и на начин утврђен тим прописом.

Капацитете којима не могу слободно располагати установе социјалне заштите које се финансирају из буџета аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе утврђује надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Изузеци од непосредног уговарања коришћења услуге Члан 78.

Корисник, односно његов законски заступник не може непосредно одабрати пружаоца услуге и уговорити коришћење:

- 1) услуге домског смештаја детета;
- 2) услуге домског смештаја одрасле особе лишене пословне способности;
- 3) услуге домског смештаја у установи за васпитање деце и омладине;
- 4) услуге породичног смештаја, осим у случајевима предвиђеним законом.

Услуге из става 1. овог члана користе се искључиво на основу упута надлежног центра за социјални рад, односно на основу одлуке суда, у складу с посебним законом.

Овлашћени пружалац услуге обавезан је да на основу упута надлежног центра за социјални рад услугу пружи детету и одраслом лицу лишеном пословне способности.

VII. МАТЕРИЈАЛНА ПОДРШКА Врсте материјалне подршке Члан 79.

Материјалну подршку корисник остварује путем новчане социјалне помоћи, додатка за помоћ и негу другог лица, увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, помоћи за оспособљавање за рад, једнократне новчане помоћи, помоћи у природи и других врста материјалне подршке, у складу са овим законом и прописима донетим за његово спровођење.

Одговорност за задовољење сопствених животних потреба Члан 80.

Свако је одговоран за задовољење сопствених животних потреба и потреба своје породице.

Појединац који је способан за рад, у смислу прописа о раду и о пензијском и инвалидском осигурању, односно у смислу прописа о професионалној рехабилитацији и запошљавању особа са инвалидитетом, има право и дужност да учествује у активностима које омогућавају

превазилажење његове неповољне социјалне ситуације, односно у спровођењу мера којима се обезбеђује његова социјална укљученост (у даљем тексту: мере социјалне укључености).

Центар за социјални рад може закључити споразум са корисником материјалне подршке о активном превазилажењу његове неповољне социјалне ситуације, који садржи активности и обавезе корисника, као и могућност умањења и престанка права на материјалну подршку у случају неоправданог неизвршавања обавеза из споразума (у даљем тексту: индивидуални план активације).

Мере социјалне укључености прописује Влада.

Изглед и садржину индивидуалног плана активације прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

1. Новчана социјална помоћ

Корисници права на новчану социјалну помоћ

Члан 81.

Право на новчану социјалну помоћ припада појединцу, односно породици, који својим радом, приходима од имовине или из других извора остварују приход мањи од износа новчане социјалне помоћи утврђеног овим законом.

Породицом, у смислу остваривања права на новчану социјалну помоћ, сматрају се супружници и ванбрачни партнери, деца и сродници у правој линији без обзира на степен сродства, као и сродници у побочној линији до другог степена сродства под условом да живе у заједничком домаћинству.

Чланом породице, у смислу става 2. овог члана, сматра се и дете које не живи у породици, а налази се на школовању - до краја рока прописаног за то школовање, а најкасније до навршене 26. године живота.

Чланом породице, у смислу става 2. овог члана, сматра се и супружник без обзира где фактички живи.

Изузетно од ст. 2. и 4. овог члана, чланом породице не сматра се извршилац насиља у породици, односно његови приходи и имовина не утичу на право жртава насиља у породици да остваре новчану социјалну помоћ, ако испуњавају друге услове прописане овим законом.

Чланом породице старатеља сматраће се лице са сметњама у развоју, које се у породици старатеља налази на основу решења органа старатељства.

Општи услови за остваривање права на новчану социјалну помоћ

Члан 82.

Право на новчану социјалну помоћ може остварити појединац, односно породица:

- 1) ако нема других непокретности, осим стамбеног простора који одговара потребама појединца, односно породице и земљишта у површини до 0,5 хектара;
- 2) ако појединац, односно члан породице није продао или поклонио непокретну имовину или се одрекао права на наслеђивање непокретне имовине или ако је протекло период у којем би, од тржишне вредности непокретне имовине коју је продао, поклонио или се одрекао права на наслеђивање, могао обезбеђивати помоћ у смислу овог закона;

- 3) ако појединац, односно члан породице не поседује покретну имовину чијим коришћењем или отуђењем, без угрожавања основних животних потреба, може да обезбеди средства у висини шестоструког износа новчане социјалне помоћи која би му била утврђена по овом закону у моменту подношења захтева за новчану социјалну помоћ;
- 4) ако појединац, односно члан породице није закључио уговор о доживотном издржавању.

Право на новчану социјалну помоћ могу остварити и појединац који је неспособан за рад, односно породица чији су сви чланови неспособни за рад, ако поред стамбеног простора који одговара потребама породице имају земљиште у површини до једног хектара.

Изузетно, право на новчану социјалну помоћ може остварити појединац, односно породица који не испуњава услове из става 1. тачка 1) и става 2. овог члана ако центру за социјални рад да сагласност за упис хипотеке на своје непокретности ради обезбеђења намирења потраживања у висини валоризованог износа исплаћене новчане социјалне помоћи.

Одговарајућим стамбеним простором, у смислу става 1. тачка 1) овог члана, сматра се соба по члану породице, односно две собе за лице које остварује право на новчану накнаду за помоћ и негу, односно увећану новчану накнаду за помоћ и негу.

Начин намирења потраживања, начин валоризације и друга питања од значаја за намирење потраживања прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Посебни услови за остваривање права на новчану социјалну помоћ радно способног појединца, односно члана породице
Члан 83.

Право на новчану социјалну помоћ може остварити радно способан појединац, односно члан породице:

- 1) ако се налази на школовању или оспособљавању за рад у смислу овог закона или се води на евиденцији незапослених лица;
- 2) ако није одбио понуђено запослење, радно ангажовање на привременим, повременим или сезонским пословима, стручно оспособљавање, преквалификацију, доквалификацију или основно образовање;
- 3) ако му радни однос није престао његовом вољом, његовом сагласношћу или његовом кривицом, због дисциплинске или кривичне одговорности, осим ако је од престанка радног односа протекло годину дана или ако је по престанку радног односа наступила неспособност за рад;
- 4) ако се сам стара о свом детету са сметњама у развоју тако да не може да буде радно ангажован.

Ако породица не испуњава услове за остваривање права на новчану социјалну помоћ због тога што њен члан не испуњава услове из става 1. овог члана, право на новчану социјалну помоћ признаје се само њеном члану који је неспособан за рад, под условима утврђеним овим законом.

Остваривање права на новчану социјалну помоћ корисника који има право на издржавање
Члан 84.

Појединац, односно члан породице који је неспособан за рад, а има сродника са којим не живи у породици а који је према закону којим се уређују породични односи у обавези да учествује у

његовом издржавању и у могућности је да учествује у његовом издржавању, уз захтев за утврђивање права на новчану социјалну помоћ дужан је да достави и правноснажну судску одлуку о издржавању од сродника, односно судско поравнање закључено са сродником у складу са законом којим се уређују породични односи или доказ да је код надлежног суда покренуо поступак ради утврђивања обавезе издржавања од сродника.

Поступак из става 1. овог члана може покренути и привремени старатељ.

Лице из става 1. овог члана које је остварило право на новчану социјалну помоћ дужно је да у буџет Републике Србије уплати средства остварена на име издржавања од сродника, а највише до износа примљене новчане социјалне помоћи.

Право на увећану и временски ограничену новчану социјалну помоћ **Члан 85.**

Појединац који је неспособан за рад, односно породица чији су сви чланови неспособни за рад и једнородитељска породица имају право на увећану новчану социјалну помоћ.

Неспособни за рад у смислу овог закона су:

- 1) жена и мушкарац који су навршили године живота одређене прописима о пензијском и инвалидском осигурању као услов за старосну пензију;
- 2) дете до навршене 15. године живота;
- 3) дете на школовању, до краја рока прописаног за то школовање, а најкасније до навршене 26. године живота;
- 4) лице које је потпуно неспособно за рад према прописима о раду и о пензијском и инвалидском осигурању;
- 5) труднице и родитељ детета који користи породилско одсуство и одсуство са рада ради неге детета према прописима о раду;
- 6) незапослено лице које се стара о члану породице из члана 81. став 2. овог закона, који је корисник права на помоћ и негу по било ком основу;
- 7) лице коме је утврђен трећи степен радне способности у складу са прописима којима се уређује запошљавање особа са инвалидитетом;
- 8) лице према коме је покренут поступак утврђивања радне способности или поступак лишавања пословне способности – док тај поступак траје.

Појединцу који је способан за рад, односно породици у којој је већина чланова способна за рад припада новчана социјална помоћ у трајању до девет месеци у току календарске године, ако испуњава услове прописане овим законом.

Појединац или члан породице који је на школовању, обуци или некој другој врсти социјалног ангажовања у складу са индивидуалним планом активације, изједначава се с лицем неспособним за рад у погледу трајања права на новчану социјалну помоћ.

Права и дужности у вези са запошљавањем радно способних корисника новчане социјалне помоћи **Члан 86.**

Центар за социјални рад и организација надлежна за послове запошљавања дужни су да међусобно сарађују у спровођењу мера социјалне укључености радно способних корисника права на новчану социјалну помоћ.

Начин сарадње центара за социјални рад и организације надлежне за послове запошљавања у спровођењу мера социјалне укључености радно способних корисника права на новчану социјалну помоћ прописују споразумно министар надлежан за социјалну заштиту и министар надлежан за запошљавање.

Незапослени корисник новчане социјалне помоћи има право на посредовање при запошљавању, право на обуку, на учешће у јавним радовима и друга права уређена прописима у области запошљавања.

Корисник новчане социјалне помоћи дужан је да прихвати посао који му понуди организација надлежна за послове запошљавања у складу са законом којим се уређује запошљавање и осигурање за случај незапослености.

Центар за социјални рад дужан је да организацији надлежној за послове запошљавања достави примерак решења о оствареном праву на новчану социјалну помоћ за незапосленог корисника тог права.

Организација надлежна за послове запошљавања дужна је да обавести центар за социјални рад ако се корисник права на новчану социјалну помоћ запосли, радно ангажује, стекне право на новчану помоћ за оспособљавање, преквалификацију и доквалификацију, одбије понуђено запослење, радно ангажовање, оспособљавање, преквалификацију и доквалификацију.

Основица за утврђивање новчане социјалне помоћи

Члан 87.

Основица за утврђивање висине новчане социјалне помоћи износи 6.050 динара.

Основица за утврђивање новчане социјалне помоћи усклађује се са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци, на основу статистичких података, два пута годишње, 1. априла и 1. октобра.

Номиналне износе новчане социјалне помоћи, заокружене у динарима, утврђује министар надлежан за послове социјалне заштите, решењем које се објављује у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Износ и начин утврђивања висине новчане социјалне помоћи

Члан 88.

Износ новчане социјалне помоћи одређује се према следећој скали:

- 1) за појединца, односно носиоца права у породици – у висини основице 1;
- 2) за сваку наредну одраслу особу у породици – од висине основице 0,5;
- 3) за дете до 18 година – од висине основице 0,3.

Породица која има више од шест чланова има право на новчану социјалну помоћ за шест чланова.

Износ новчане социјалне помоћи

Члан 89.

Износ новчане социјалне помоћи признаје се у висини разлике између износа новчане социјалне помоћи утврђеног у складу са овим законом и износа просечног месечног прихода

појединца, односно породице оствареног током три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев за новчану социјалну помоћ.

За остваривање права на новчану социјалну помоћ узимају се у обзир новчана примања и приходи појединца и породице.

Врсту примања и прихода који чине просечан месечни приход појединца, односно породице, начин утврђивања висине примања и прихода појединца, односно породице и примања и приходе који се не узимају у обзир приликом остваривања права на новчану социјалну помоћ прописује Влада.

Висина увећане новчане социјалне помоћи

Члан 90.

Увећана новчана социјална помоћ утврђује се тако што се припадајући износ новчане социјалне помоћи за појединца, односно породицу увећава за 20 %.

Увећана новчана социјална помоћ признаје се појединцу, односно породици из члана 85. став 1. овог закона у висини разлике између износа увећане новчане социјалне помоћи из става 1. овог члана и износа просечног месечног прихода тог појединца, односно породице оствареног током три месеца који претходе месецу у коме је поднет захтев за увећану новчану социјалну помоћ.

Исплата новчане социјалне помоћи

Члан 91.

Новчана социјална помоћ исплаћује се месечно, у износима заокруженим у динарима.

2. Додатак за помоћ и негу другог лица

Право на додатак за помоћ и негу другог лица

Члан 92.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица има лице коме је због телесног или сензорног оштећења, интелектуалних потешкоћа или промена у здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица да би задовољило своје основне животне потребе.

Право на додатак за помоћ и негу другог лица остварује лице из става 1. овог члана ако то право не може да оствари по другом правном основу.

Изузетно од става 2. овог члана, корисник новчане накнаде за помоћ и негу другог лица који је то право остварио као инвалидно дете у организацији за пензијско и инвалидско осигурање по прописима о пензијском и инвалидском осигурању, који су били на снази до 1. јуна 1992. године, остварује право на додатак за помоћ и негу другог лица у висини разлике између износа додатка за помоћ и негу другог лица утврђеног у складу са овим законом и износа остварене новчане накнаде за помоћ и негу другог лица.

Потреба за помоћи и негом другог лица утврђује се на основу прописа о пензијском и инвалидском осигурању.

Потреба за помоћи и негом другог лица постоји код лица из става 1. овог члана коме је услед телесног оштећења, оштећења чула вида које узрокује губитак осећаја светлости са тачном пројекцијом или се вид постиже са корекцијом 0.05, интелектуалних потешкоћа или промена у

здравственом стању неопходна помоћ и нега другог лица ради задовољења основних животних потреба и које не може да устане из кревета, да се креће унутар стана без употребе помагала, да се храни, свлачи, облачи или да одржава основну личну хигијену без помоћи другог лица.

Висина додатка за помоћ и негу другог лица

Члан 93.

Додатак за помоћ и негу другог лица утврђује се у номиналном месечном износу.

Месечни износ додатка из става 1. овог члана износи 7.600 динара.

Износ додатка за помоћ и негу другог лица усклађује се са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци, на основу статистичких података, два пута годишње, 1. априла и 1. октобра.

Номинални износ додатка за помоћ и негу другог лица, заокружен у динарима, утврђује министар надлежан за послове социјалне заштите.

3. Право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица

Члан 94.

Право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица има лице из члана 92. став 1. овог закона за које је, на основу прописа о пензијском и инвалидском осигурању, утврђено да има телесно оштећење од 100 % по једном основу или да има органски трајни поремећај неуролошког и психичког типа и лице из члана 92. став 1. овог закона које има више оштећења, с тим да ниво оштећења износи по 70% и више процената по најмање два основа.

Лице из члана 92. став 3. овог закона и лице које је по прописима о пензијском и инвалидском осигурању остварило право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица и испуњава услове из става 1. овог члана може остварити право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица у висини разлике између износа увећаног додатка за помоћ и негу другог лица утврђеног у складу са овим законом и износа новчане накнаде за помоћ и негу другог лица остварене по прописима о пензијском и инвалидском осигурању.

Месечни износ увећаног додатка за помоћ и негу другог лица износи 20.500 динара.

Износ увећаног додатка за помоћ и негу другог лица усклађује се са индексом потрошачких цена у претходних шест месеци, на основу статистичких података, два пута годишње, 1. априла и 1. октобра.

Номинални износ увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, заокружен у динарима, утврђује министар надлежан за послове социјалне заштите.

Један од родитеља који није у радном односу, а који најмање 15 година непосредно негује своје дете које је остварило право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица у смислу ст. 1. и 2. овог члана, има право на посебну новчану накнаду у виду доживотног месечног новчаног примања у висини најниже пензије у осигурању запослених, кад наврши општи старосни услов за остваривање пензије према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, ако није остварио право на пензију.

Ако родитељ из става 6. овог члана оствари право на пензију након стицања права на посебну новчану накнаду из става 6. овог члана, има право избора између пензије или посебне новчане накнаде.

Посебна новчана накнада из става 6. овог члана усклађује се на начин прописан за усклађивање најниже пензије у осигурању запослених.

На поступак за остваривање права из става 6. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона о поступку за остваривање права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

4. Поступак за остваривање права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица

Покретање поступка

Члан 95.

Поступак за остваривање права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица покрене се по захтеву, а може се покренути и по службеној дужности.

Захтев за остваривање права на новчану социјалну помоћ подноси се на обрасцу чију садржину и изглед прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Подносилац захтева за остваривање права на новчану социјалну помоћ дужан је да у образац унесе потпуне и истините податке.

Када је новчана социјална помоћ потребна породици, захтев подноси и за носиоца права одређује се један њен члан.

Право на новчану социјалну помоћ, право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица признаје се од дана подношења захтева ако су у моменту подношења захтева испуњени услови за признавање права.

Преиспитивање услова за остваривање права на новчану социјалну помоћ

Члан 96.

Центар за социјални рад преиспитује услове за остваривање права на новчану социјалну помоћ у мају, на основу прихода корисника права остварених у претходна три месеца, осим за кориснике из члана 85. став 3. овог закона.

У поступку из става 1. овог члана центар за социјални рад доноси ново решење само ако је дошло до промена које су од утицаја на даље коришћење и висину новчане социјалне помоћи.

Дужност обавештавања о променама

Члан 97.

Корисник права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, односно његов законски заступник дужан је да надлежном центру за социјални рад пријави сваку промену од утицаја на признато право у року од 15 дана од дана када је промена настала.

Све промене које су од утицаја на коришћење права и утврђене обавезе узимају се у обзир од првог дана наредног месеца по њиховом наступању, односно од 15. у месецу ако је промена наступила до 15. у месецу, осим код додатка за помоћ и негу другог лица и увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, када се настала промена узима у обзир од дана настанка.

Мировање права Члан 98.

Право на новчану социјалну помоћ мирује док се корисник налази на издржавању казне затвора у трајању дужем од месец дана или ако му је одлуком надлежног органа изречена мера обавезног лечења у одговајућој установи.

Корисници из става 1. овог члана настављају да користе право на новчану социјалну помоћ с даном отпуста са издржавања казне затвора, односно мере обавезног лечења ако у року од месец дана поднесу захтев за наставак коришћења права и доставе неопходну документацију.

Надлежност Члан 99.

О праву на новчану социјалну помоћ, праву на додатак за помоћ и негу другог лица и праву на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, одлучује центар за социјални рад основан за територију на којој подносилац захтева има пребивалиште, односно боравиште.

Промена месне надлежности Члан 100.

Ако се измене околности на основу којих је по овом закону била одређена месна надлежност центра за социјални рад, поступак наставља центар за социјални рад који је надлежан с обзиром на измењене околности.

Ако по окончању поступка корисник коме је признато право на новчану социјалну помоћ промени пребивалиште, центар за социјални рад дужан је да списе предмета достави надлежном центру према новом месту пребивалишта корисника, који је у обавези да у року од 30 дана од дана пријема списка преиспита испуњеност услова за остваривање права корисника.

Ако по окончању поступка корисник коме је признато право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица промени пребивалиште, центар за социјални рад који је одлучио о признавању права предмет уступа надлежном центру.

Вештачење Члан 101.

Оцену неспособности за рад, потребе за помоћи и негом другог лица и постојање и степен телесног оштећења утврђују органи вештачења образовани по прописима којима се уређује пензијско и инвалидско осигурање.

Налаз и мишљење центра за социјални рад Члан 102.

Налаз и мишљење центра за социјални рад којим се утврђује могућност пропуштене зараде, број чланова породичног домаћинства и друге чињенице о којима се не води службена евиденција, служи као доказно средство за остваривање права из овог закона.

Садржину и изглед налаза и мишљења из става 1. овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Жалба против решења Члан 103.

О жалби на решење центра за социјални рад о праву на новчану социјалну помоћ, праву на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица решава министар надлежан за социјалну заштиту.

О жалби на решење центра за социјални рад с територије АП Војводине о праву на новчану социјалну помоћ, праву на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица решава покрајински орган управе надлежан за социјалну заштиту.

О жалби на решење центра за социјални рад с територије града Београда о праву на новчану социјалну помоћ, праву на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица решава градска управа града Београда.

Жалба из ст. 1-3. овог члана не одлаже извршење првостепеног решења.

Надлежни другостепени орган из ст. 1-3. овог члана врши ревизију решења о признатом праву на новчану социјалну помоћ, праву на додатак за помоћ и негу другог лица и увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

Послове из ст. 2, 3. и 5. овог члана покрајински орган управе, односно градска управа града Београда обавља као поверене послове.

Против коначних решења из ст. 1, 2, 3. и 5. овог члана може се покренути управни спор.

Ревизија решења Члан 104.

Надлежни другостепени орган из члана 103. став 5. овог закона може извршити ревизију решења о признатом праву на новчану социјалну помоћ, праву на додатак за помоћ и негу другог лица и праву на увећани додатак за помоћ и негу другог лица.

На захтев органа из члана 103. став 5. овог закона, првостепени орган дужан је да у року од осам дана достави тражене списе на ревизију.

У вршењу ревизије надлежни орган из члана 103. став 5. овог закона ставља на првостепено решење забележбу да је ревизија извршена и да је решење у складу са законом или укида, односно поништава и враћа првостепено решење на поновно одлучивање ако решење није у складу са законом.

Накнада штете Члан 105.

Корисник права из овог закона дужан је да надокнади штету, односно врати примљени износ:

- 1) ако је на основу неистинитих података, за које је знао или морао знати да су неистинити, остварио примања на која није имао право или ако их је остварио у већем обиму него што му припада;

- 2) ако је примања остварио услед тога што није пријавио промену која утиче на губитак или обим права, а знао је или је морао знати за ту промену.

Право на повраћај износа новчане социјалне помоћи

Члан 106.

У случају смрти корисника права на новчану социјалну помоћ врши се повраћај средстава из оставинске масе или имовине оптерећене хипотеком, на начин прописан актом из члана 82. став 5. овог закона.

Примена закона којим се уређује општи управни поступак

Члан 107.

Поступак за остваривање права на новчану социјалну помоћ, права на додатак за помоћ и негу другог лица и права на увећани додаток за помоћ и негу другог лица води се по одредбама закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

5. Помоћ за оспособљавање за рад

Право на помоћ за оспособљавање за рад

Члан 108.

Право на помоћ за оспособљавање за рад обухвата подршку у образовању и оспособљавању за рад и признаје се деци и младима са сметњама у развоју и одраслим особама са инвалидитетом које се, према психо-физичким способностима и годинама живота, могу оспособити за одређени рад а то право не могу да остваре по другом правном основу.

Процена потребе за додатном подршком у образовању врши се у складу с прописима којима се уређују основи система образовања и васпитања, а процена могућности оспособљавања за рад утврђује се по прописима којима се уређује професионална рехабилитација и запошљавање особа са инвалидитетом.

Остваривање права на помоћ за оспособљавање за рад

Члан 109.

Право на помоћ за оспособљавање за рад остварује се у виду трошкова оспособљавања за рад, трошкова смештаја у дом ученика, односно студената или интернат, као и у виду накнаде трошкова превоза.

Трошкови оспособљавања за рад исплаћују се предузећу за професионалну рехабилитацију и запошљавање особа са инвалидитетом, односно другој организацији у којој се лице оспособљава, а исплата се врши на основу уговора који закључује центар за социјални рад са тим предузећем, односно организацијом по прибављеном мишљењу министарства надлежног за социјалну заштиту.

Смештај у дом ученика, односно студената или интернат врши се на основу уговора који закључује центар за социјални рад са одговарајућом установом, по прибављеном мишљењу министарства надлежног за социјалну заштиту.

Ако се право на оспособљавање за рад признаје у виду смештаја у дому ученика, односно студената или у интернату, учешће у трошковима смештаја корисника и сродника који је у обавези да га издржава одређује се на начин прописан одредбама члана 72. овог закона.

Лице упућено на оспособљавање за рад којем је неопходан превоз од места становања до места оспособљавања за рад има право на накнаду трошкова превоза у висини трошкова најниже цене јавног саобраћаја.

6. Други облици материјалне подршке

Једнократна помоћ

Члан 110.

Једнократна помоћ је помоћ која се обезбеђује лицу које се изненада или тренутно нађе у стању социјалне потребе, као и лицу које се упућује на домски или породични смештај, а које нема средстава да обезбеди одећу, обућу и трошкове превоза неопходне за реализацију смештаја.

Једнократна помоћ може бити новчана или у натура.

О обезбеђивању једнократне новчане помоћи и помоћи у натура стара се јединица локалне самоуправе.

Поступак за остваривање и исплату једнократне новчане помоћи спроводи центар за социјални рад, а поступак за остваривање права на помоћ у натура спроводи орган, организација или служба одређена актом јединице локалне самоуправе.

Ближе услове и начин остваривања и висину једнократне помоћи прописује јединица локалне самоуправе.

Износ једнократне новчане помоћи не може бити већи од просечне зараде по запосленом у јединици локалне самоуправе у месецу који претходи месецу у коме се врши исплата.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за доделу једнократне помоћи у случајевима изузетног угрожавања животног стандарда великог броја грађана.

О додели једнократне помоћи из става 7. овог члана одлучује Влада.

Друге врсте помоћи

Члан 111.

Јединица локалне самоуправе може предвидети и друге врсте материјалне помоћи грађанима на својој територији (народне кухиње, субвенције и др.).

7. Трошкови поступка за остваривање права

Члан 112.

Средства за покриће трошкова поступка за остваривање права из овог закона о чијем се обезбеђењу стара Република Србија обезбеђују се у буџету Републике Србије и те трошкове не сноси грађани.

Новчана примања из овог закона не могу бити предмет принудног извршења.

VIII. УСТАНОВЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ

Оснивање

Члан 113.

- 1) Оснивач установе социјалне заштите обезбеђује средства потребна за оснивање и почетак рада установе и доноси акт о оснивању који садржи:
- 2) назив и седиште, односно лично име и пребивалиште оснивача;
- 3) назив и седиште установе;
- 4) делатност установе;
- 5) износ средстава за оснивање и почетак рада и начин обезбеђивања средстава;
- 6) права и обавезе оснивача у погледу обављања делатности установе;
- 7) међусобна права и обавезе установе и оснивача;
- 8) органе управљања и њихова овлашћења;
- 9) лице које ће до именовања директора обављати послове и вршити овлашћења директора;
- 10) рок за доношење статута, именовање директора и органа управљања.

Ако две или више јединица локалне самоуправе оснива установу социјалне заштите, њихова међусобна права и обавезе уређују се уговором.

Статут

Члан 114.

Установа социјалне заштите има статут, којим се ближе уређује делатност, управљање, пословање, услови за именовање и разрешење директора, као и друга питања од значаја за рад установе.

Статут доноси управни одбор.

Дозвола за рад

Члан 115.

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите може отпочети са пружањем услуге породичног смештаја и услуге домског смештаја кад министарство надлежно за социјалну заштиту утврди да испуњава услове за обављање делатности пружања тих услуга и изда лиценцу (дозволу за рад).

Центар за социјални рад, установа за васпитање деце и омладине, односно завод за социјалну заштиту може обављати делатност ако министарство надлежно за социјалну заштиту решењем утврди да су испуњени услови за вршење делатности и да су примењени минимални стандарди за пружање услуга социјалне заштите у тим установама, прописани законом и прописима донетим на основу закона.

По правноснажности решења о испуњености услова за обављање делатности социјалне заштите, врши се упис у регистар, у складу са законом.

Истицање назива

Члан 116.

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите дужан је да истакне назив, односно пословно име, с подацима о делатности, радном времену, оснивачу и седишту, у складу са законом.

Забрана страначког организовања и деловања

Члан 117.

У установи социјалне заштите, као и код овлашћеног пружаоца услуга социјалне заштите није дозвољено политичко организовање и деловање и коришћење простора у те сврхе.

Струковно повезивање

Члан 118.

Установе социјалне заштите и други пружаоци услуга социјалне заштите могу да сарађују с одговарајућим установама и организацијама у земљи и иностранству ради унапређења делатности и размене искустава.

Установе социјалне заштите и други пружаоци услуга социјалне заштите могу се повезивати у удружења ради остваривања заједничких професионалних интереса и унапређења услуга социјалне заштите.

Запослени у социјалној заштити могу међусобно да се повезују у струковна удружења.

Удружења из ст. 2. и 3. овог члана могу носити и назив асоцијација или друштво.

На оснивање, организацију и рад удружења из ст. 2. и 3. овог члана примењују се прописи о удружењима.

1. Центар за социјални рад

Делатност центра за социјални рад

Члан 119.

Центар за социјални рад одлучује о остваривању права корисника утврђених овим законом и о коришћењу услуга социјалне заштите које обезбеђује Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе и врши друге послове утврђене законом и прописима донетим на основу закона.

Центар за социјални рад, у складу са актима јединице локалне самоуправе, учествује у пословима планирања и развоја социјалне заштите у јединици локалне самоуправе.

Јавна овлашћења

Члан 120.

Центар за социјални рад, у складу са законом:

- 1) процењује потребе и снаге корисника и ризике по њега и планира пружање услуга социјалне заштите;
- 2) спроводи поступке и одлучује о правима на материјална давања и о коришћењу услуга социјалне заштите;

- 3) предузима прописане мере, покреће и учествује у судским и другим поступцима;
- 4) води прописане евиденције и стара се о чувању документације корисника.

Послови из става 1. тач. 2) и 4) овог члана који се односе на права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија обављају се као поверени, а организацију рада, нормативе и стандарде стручног рада у вршењу поверених послова прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Послове који се односе на права, односно услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе центар за социјални рад обавља у складу са прописом који доноси надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Други послови центра за социјални рад Члан 121.

Центар за социјални рад иницира и развија превентивне и друге програме који доприносе задовољавању индивидуалних и заједничких потреба грађана у области социјалне заштите на територији јединице локалне самоуправе за коју је основан, иницира и развија превентивне и друге програме који доприносе спречавању и сузбијању социјалних проблема и обавља и друге послове у области социјалне заштите, у складу са законом и другим прописима.

Пружање услуга у центру за социјални рад Члан 122.

Центар за социјални рад пружа услуге процене и планирања, а друге услуге социјалне заштите може пружати само у оквиру своје посебне организационе јединице, ако добије лиценцу за пружање одређене услуге и ако у локалној заједници нема другог овлашћеног пружаоца услуге социјалне заштите.

Стручни радник центра за социјални рад који је распоређен на радно место на ком се обављају послови јавних овлашћења не може у радно време да ради на пружању услуга које по овом закону обезбеђује јединица локалне самоуправе.

Органи центра за социјални рад Управни и надзорни одбор Члан 123.

Органи центра за социјални рад су: директор, управни одбор и надзорни одбор.

Управни одбор центра за социјални рад има пет чланова и чине га два представника по предлогу запослених и три представника оснивача, од којих је један из реда чланова удружења чији су циљеви усмерени на заштиту права социјално угрожених лица, ако на територији за коју је основан центар за социјални рад делује и има седиште такво удружење.

Надзорни одбор центра за социјални рад има три члана и чине га два представника оснивача и један представник по предлогу запослених.

Чланове управног и чланове надзорног одбора центра за социјални рад именује оснивач, на четири године.

Ако предлагач из ст. 2. и 3. овог члана не предложи представника у управни, односно надзорни одбор у року од 30 дана од дана када је оснивач упутио писмени позив, тог представника именује оснивач.

Делокруг управног и надзорног одбора центра за социјални рад уређују се оснивачким актом и статутом центра за социјални рад, у складу са законом.

Директор центра за социјални рад Члан 124.

За директора центра за социјални рад може бити именован држављанин Републике Србије, који је стекао високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године и одговарајући академски, односно стручни назив утврђен у области правних, економских, психолошких, педагошких и андрагошких и социолошких наука, односно стручни назив дипломирани социјални радник и има најмање пет година радног искуства у струци.

Мандат директора центра за социјални рад траје четири године и исто лице може бити поново именовано за директора.

Директора центра за социјални рад именује надлежни орган јединице локалне самоуправе, на основу конкурса, по прибављеном мишљењу управног одбора центра за социјални рад.

Управни одбор центра за социјални рад расписује конкурс за директора центра за социјални рад најкасније 30 дана пре истека мандата раније именованом директору.

Кандидат за директора центра за социјални рад, уз прописану конкурсну документацију, подноси програм рада за мандатни период на који се врши избор.

Изборни поступак спроводи управни одбор центра за социјални рад и у том поступку разматра пријаве, сачињава листу кандидата који су испунили прописане услове и доставља је, заједно са својим мишљењем, надлежном органу јединице локалне самоуправе.

Начин спровођења конкурса за именовање директора центра за социјални рад одређује јединица локалне самоуправе.

На именовање директора центра за социјални рад сагласност даје министарство надлежно за социјалну заштиту, а на именовање директора центра за социјални рад чије је седиште на територији аутономне покрајине сагласност даје надлежни орган аутономне покрајине.

Послови директора центра за социјални рад уређују се оснивачким актом и статутом центра за социјални рад, у складу са законом.

Вршилац дужности директора центра за социјални рад Члан 125.

Ако директор центра за социјални рад не буде именован у року од 90 дана од истека рока из члана 124. става 5. овог закона, оснивач именује вршиоца дужности директора центра за социјални рад.

За вршиоца дужности директора центра за социјални рад може се именовати лице које испуњава услове из члана 124. став 1. овог закона и за чије именовање је прибављена сагласност из члана 124. става 9. овог закона.

Вршилац дужности директора центра за социјални рад може обављати ту дужност најдуже једну годину.

Разрешење директора центра за социјални рад Члан 126.

Оснивач центра за социјални рад разрешиће директора центра за социјални рад пре истека мандата:

- 1) на лични захтев;
- 2) ако обавља послове директора супротно одредбама закона;
- 3) ако нестручним и несавесним радом проузрокује штету центру за социјални рад или своје обавезе извршава на начин који може проузроковати веће сметње у раду центра за социјални рад;
- 4) ако на било који начин онемогућава остваривање права и услуга из надлежности центра за социјални рад;
- 5) ако је правноснажно осуђен за кривично дело из групе кривичних дела против живота и тела, против слобода и права човека и грађанина, против права по основу рада, против части и угледа, против полне слободе, против брака и породице, против службене дужности, као и против уставног уређења и безбедности Републике Србије;
- 6) из других разлога утврђених законом или статутом центра за социјални рад.

2. Установа за васпитање деце и омладине Делатност установе за васпитање деце и омладине Члан 127.

У установи за васпитање деце и омладине спроводе се васпитне мере, у складу са посебним законом.

Стандарди услуга и друга питања од значаја за пружање услуга којима се обезбеђује спровођење васпитних мера из става 1. овог члана, ближе се уређују прописом који доноси министар надлежан за социјалну заштиту.

Управни и надзорни одбор установе за васпитање деце и омладине Члан 128.

Управни одбор установе за васпитање деце и омладине има пет чланова и чине га два представника оснивача, представник запослених, представник корисника односно законских заступника корисника и представник удружења чији су циљеви усмерени на заштиту права детета.

Надзорни одбор установе за васпитање деце и омладине има три члана и чине га два представника оснивача и један представник запослених.

Чланове управног и чланове надзорног одбора установе за васпитање деце и омладине именује оснивач, на четири године.

Директор установе за васпитање деце и омладине
Члан 129.

Директора установе за васпитање деце и омладине именује оснивач, на четири године, на основу конкурса, по прибављеном мишљењу управног одбора те установе.

Ако управни одбор установе у остављеном року не достави оснивачу мишљење за именовање директора, оснивач може именовати директора, односно вршиоца дужности директора, у складу са законом.

На друга питања о директору установе за васпитање деце и омладине сходно се примењују одредбе овог закона о директору центра за социјални рад.

3. Центар за породични смештај и усвојење, дом за смештај корисника
Делатност
Члан 130.

На делатност центра за породични смештај и усвојење и дома за смештај корисника примењују се одредбе овог закона и прописа донетих за његово спровођење.

Центар за породични смештај и усвојење
Члан 131.

- 1) Центар за породични смештај и усвојење, у складу са овим законом, законом који уређује породичне односе и прописима донетим за њихово спровођење;
- 2) врши припрему, процену и обуку будућих хранитеља и усвојитеља;
- 3) пружа подршку хранитељима односно породицама које пружају услугу породичног смештаја и усвојитељима;
- 4) извештава центар за социјални рад о раду хранитеља и функционисању породица које пружају услугу породичног смештаја и предлаже мере ради отклањања евентуалних пропуста;
- 5) обавља друге послове у складу са законом и другим прописом.

Управни и надзорни одбор центра за породични смештај и усвојење и дома за смештај
корисника
Члан 132.

Управни одбор центра за породични смештај и усвојење и дома за смештај корисника који је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе има пет чланова и чине га два представника оснивача, представник запослених, представник корисника односно законских заступника корисника и представник удружења чији су циљеви усмерени на заштиту права лица на домском смештају.

Надзорни одбор установе из става 1. овог члана има три члана и чине га два представника оснивача и један представник запослених.

Чланове управног и чланове надзорног одбора установе из става 1. овог члана именује оснивач, на четири године.

Директор центра за породични смештај и усвојење и дома за смештај корисника
Члан 133.

За директора центра за породични смештај и усвојење и дома за смештај корисника који је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе може бити именован држављанин Републике Србије који је стекао високо образовање на студијама другог степена (мастер академске студије, специјалистичке академске студије, специјалистичке струковне студије), односно на основним студијама у трајању од најмање четири године и одговарајући академски односно стручни назив утврђен у области правних, психолошких, педагошких и андрагошких наука, специјалне едукације и рехабилитације, социолошких, политичких, економских или медицинских наука, и има најмање пет година радног искуства у струци.

Директора установе из става 1. овог члана именује оснивач, на основу конкурса, по прибављеном мишљењу управног одбора те установе.

Ако управни одбор установе из става 1. овог члана не достави оснивачу мишљење за именовање директора у року од 15 дана од окончања конкурса, оснивач може именовати директора односно вршиоца дужности директора и без тог мишљења, у складу са законом.

На друга питања о директору установе из става 1. овог члана сходно се примењују одредбе овог закона о директору центра за социјални рад.

4. Органи руковођења, управљања и надзора других установа социјалне заштите
Члан 134.

Управни одбор и надзорни одбор установе социјалне заштите коју је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправа има најмање три члана, ако овим законом није другачије прописано.

Услови за избор и разрешење директора, као и састав, делокруг и друга питања која се односе на директора, управни и надзорни одбор установе социјалне заштите коју је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе уређују се актом о оснивању и статутом те установе у складу са законом, ако овим законом није другачије прописано.

IX. СТРУЧНИ РАДНИЦИ И СТРУЧНИ САРАДНИЦИУ СОЦИЈАЛНОЈ ЗАШТИТИ
Запослени у установи социјалне заштите и код пружаоца услуга социјалне заштите
Члан 135.

У установи социјалне заштите, односно код пружаоца услуга социјалне заштите послове обављају: стручни радници, стручни сарадници, помоћни радници и друга лица, у складу са законом.

Лица из става 1. овог члана дужна су да својим радом и понашањем доприносе остваривању циљева социјалне заштите.

Стручни радници и стручни сарадници

Члан 136.

Стручни радници у центру за социјални рад су социјални радник, психолог, педагог, андрагог, специјални педагог, правник и социолог, а у другој установи социјалне заштите и код пружаоца услуга социјалне заштите стручни радници су и дефектолог и лекар.

Стручни сарадници су лица друге одговарајуће струке, са стеченим високом образовањем на студијама првог или другог степена, односно на основним студијама, која обављају послове из своје струке у установи социјалне заштите и код пружаоца услуга социјалне заштите.

Стручни послови у социјалној заштити

Члан 137.

Стручни послови у социјалној заштити групишу се према функцијама, природи радних процеса и исходима који настају у пружању услуга социјалне заштите.

Министар надлежан за социјалну заштиту утврђује стручне послове у социјалној заштити, као и ближе услове и стандарде за њихово обављање.

Чланство у Комори социјалне заштите

Члан 138.

Стручни радници и стручни сарадници учлањују се у Комору социјалне заштите.

Чланови Коморе социјалне заштите могу бити и лица одговарајућих струка из члана 136. став 1. овог закона која своју професионалну делатност не обављају у систему социјалне заштите.

Чланство у Комори социјалне заштите је добровољно.

Службена легитимација

Члан 139.

Стручни радници центра за социјални рад имају статус службеног лица и овлашћења која доказују службеном легитимацијом.

Образац и садржај службене легитимације из става 1. овога члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Волонтерски рад

Члан 140.

Установа социјалне заштите и пружалац услуга социјалне заштите може ради обављања послова из своје делатности ангажовати стручне раднике, стручне сараднике и друга лица у својству волонтера, у складу са законом.

Установа социјалне заштите и пружалац услуга социјалне заштите може волонтеру с којим је закључен уговор о волонтирању да обезбеди награду за рад и остваривање других права, у складу са законом и другим општим актима.

Обука новозапослених и волонтера

Члан 141.

За све новозапослене и волонтерски ангажоване стручне раднике и стручне сараднике обезбеђује се обука на радном месту са супервизором или одређеним стручним радником, односно стручним сарадником – ментором, у трајању до 60 часова.

Обука из става 1. овог члана мора да започне током првог месеца рада новозапосленог и волонтера.

Приправнички стаж

Члан 142.

Стручни радници и стручни сарадници у социјалној заштити не могу самостално радити док не обаве приправнички стаж, а стручни радници су дужни да положе и испит за лиценцу.

Приправнички стаж могу обављати и стручни радници и стручни сарадници који су ангажовани у својству волонтера, као рад ван радног односа.

Приправнички стаж се изводи по утврђеном програму ради стручног оспособљавања за самостални рад у установи социјалне заштите и код пружаоца услуге социјалне заштите, под непосредним надзором стручног радника односно стручног сарадника (ментора) који има најмање пет година радног искуства у социјалној заштити.

Приправнички стаж за стручне раднике и стручне сараднике у социјалној заштити са стеченим високим образовањем на студијама другог степена, односно на основним студијама у трајању од најмање четири године траје 12 месеци.

Приправнички стаж за стручне раднике и стручне сараднике са стеченим високим образовањем на студијама првог степена, односно са стеченим средњим образовањем, траје шест месеци.

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите води евиденцију и одговоран је за спровођење програма за оспособљавање приправника за самосталан рад.

Програм, начин и место обављања приправничког стажа и програм и начин полагања испита за лиценцу прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Стручно усавршавање стручних радника и сарадника

Члан 143.

Стручно усавршавање, у смислу овог закона, јесте непрекидно стицање знања и вештина стручних радника и стручних сарадника у социјалној заштити.

Трошкове стручног усавршавања стручних радника и стручних сарадника сноси послодавац и стручни радници и стручни сарадници.

Дужност стручног радника и стручног сарадника да се стручно усавршава
Члан 144.

Стручни радници и стручни сарадници у социјалној заштити имају право и дужност да у току професионалног рада стално прате развој науке и струке и да се стручно усавршавају ради одржавања и унапређивања професионалних компетенција и квалитета стручног рада.

Стручно усавршавање стручних радника услов је за напредовање и стицање, односно обнављање лиценце.

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите дужан је да запосленом стручном раднику обезбеди услове за стицање и обнављање лиценце, у складу са законом.

План стручног усавршавања
Члан 145.

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите дужан је да стручном раднику и стручном сараднику обезбеди стручно усавршавање, у складу са овим законом, а према плану стручног усавршавања.

План стручног усавршавања из става 1. овог члана доноси установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите.

План развоја кадрова у социјалној заштити, на предлог завода за социјалну заштиту, доноси министар надлежан за социјалну заштиту.

Оцењивање, награђивање и професионално напредовање
Члан 146.

Рад стручних радника и стручних сарадника у социјалној заштити се оцењује.

Оцена стручних радника и стручних сарадника је јавна.

Руководилац установе социјалне заштите коју је основала Република Србија, аутономна покрајина или јединица локалне самоуправе оцењује стручне раднике и стручне сараднике за сваку годину најкасније до 31. децембра.

На основу оцена које је добио, стручни радник и стручни сарадник може професионално напредовати и бити награђен.

Начин оцењивања и критеријуме за оцењивање, професионално напредовање и награђивање стручних радника и стручних сарадника у установама социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије прописује министар надлежан за социјалну заштиту, а за установе које се финансирају из буџета аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе, надлежни орган аутономне покрајине, односно јединице локалне самоуправе.

Х. ПРАВА, ОБАВЕЗЕ И ОДГОВОРНОСТИ ИЗ РАДНОГ ОДНОСА
Распоред рада, радно време и социјална заштита за време штрајка

Члан 147.

Распоред рада, почетак и завршетак радног времена установе социјалне заштите, односно пружаоца услуга социјалне заштите утврђује се зависно од врсте услуге коју пружа, а у складу с потребама корисника и организацијом рада.

Распоред рада, почетак и завршетак радног времена установе социјалне заштите, односно овлашћеног пружаоца услуга социјалне заштите утврђује оснивач уз сагласност наручиоца услуге.

За време штрајка установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите дужан је да, зависно од врсте услуге коју пружа, обезбеди минимум процеса рада који обухвата пружање услуга неодложне интервенције, збрињавање, надзор, негу и исхрану корисника на смештају, као и друге неодложне потребе корисника.

Минимум процеса рада за време штрајка утврђује оснивач установе социјалне заштите, односно директор пружаоца услуга социјалне заштите, у складу са законом, а за установе социјалне заштите чији је оснивач Република Србија минимум процеса рада за време штрајка утврђује министар надлежан за социјалну заштиту, по прибављеном мишљењу репрезентативног синдиката.

Приправност и рад по позиву

Члан 148.

У центру за социјални рад приправност је посебан облик рада ван радног времена код којег запослени мора бити стално доступан (у приправности) да би, ако затреба, извршио неодложну интервенцију.

План приправности доноси директор центра за социјални рад.

Запослени за време приправности имају право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, а најмање - за сваки сат приправности у висини 10 % вредности радног сата основне зараде.

Запосленом који је за време приправности позван да изврши неодложну интервенцију време ефективног рада по позиву рачуна се и исплаћује као прековремени рад.

Увећање зараде по основу прековременог рада искључује увећање по основу приправности за исти период.

Радне обавезе

Члан 149.

Запослени у установи социјалне заштите односно код пружаоца услуга социјалне заштите дужан је да извршава радне обавезе утврђене овим законом и другим актом у складу са законом.

Радна дисциплина
Члан 150.

У установи социјалне заштите односно код пружаоца услуга социјалне заштите негују се односи међусобног разумевања и уважавања запослених, корисника, чланова породице и законских заступника корисника.

Запослени има обавезу да својим радом и укупним понашањем доприноси развијању позитивне атмосфере у установи социјалне заштите односно код пружаоца услуга социјалне заштите.

Запослени је, током обављања својих послова, дужан да поштује радну дисциплину и правила понашања утврђена колективним уговором односно општим актом послодавца.

Правила понашања запослених
Члан 151.

У установи социјалне заштите, односно код пружаоца услуга социјалне заштите запосленом је забрањен сваки облик насиља над корисником, физичко, емоционално и сексуално злостављање, искориштавање корисника, злоупотреба поверења или моћи коју ужива у односу на корисника, занемаривање корисника и друга поступања која нарушавају здравље и достојанство корисника и развоја детета.

Поступање супротно забранама из става 1. овог члана сматра се повредом радне обавезе запосленог у смислу закона којим се уређује рад.

Министар надлежан за социјалну заштиту ближе одређује шта се сматра забрањеним поступањем у смислу става 1. овог члана.

Правне последице непоштовања радне дисциплине и правила понашања
Члан 152.

За кршење радних обавеза, непоштовање радне дисциплине и правила понашања запослени сноси правне последице утврђене законом, колективним уговором и општим актом послодавца.

XI. КОМОРА СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
Оснивање Коморе социјалне заштите
Члан 153.

Овим законом оснива се Комора социјалне заштите (у даљем тексту: Комора) као независна, професионална организација запослених у социјалној заштити.

Комора се уписује у регистар комора који води Агенција за привредне регистре.

Комора има рачун.

Седиште Коморе је у Београду.

Комора може да има огранке, у складу са својим статутом.

Средства за оснивање и рад Коморе обезбеђују се у буџету Републике Србије, чланарине, донација и других извора, у складу са законом.

1. Органи Коморе, стручна и друга тела
Органи Коморе
Члан 154.

Органи Коморе су: скупштина, управни одбор, надзорни одбор и директор.

Мандат чланова органа из става 1. овог члана је четири године.

Директор, чланови управног и надзорног одбора не могу бити лица изабрана, постављена или именована на функцију у државном органу, органу аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, лица изабрана у органе управљања удружења стручних радника у социјалној заштити.

Статутом Коморе ближе се уређује састав, начин и поступак избора органа Коморе, поступак разрешења, број чланова у органима Коморе и надлежности органа Коморе.

Скупштина
Члан 155.

Скупштина је највиши орган Коморе.

Скупштина има 45 чланова, од којих 25 чланова чине представници центара за социјални рад, 10 представници установа социјалне заштите чији је оснивач Република Србија, односно аутономна покрајина и 10 представници пружалаца услуга социјалне заштите.

Скупштина има председника, кога бира из реда својих чланова.

Скупштина доноси Статут Коморе.

На Статут Коморе у делу јавних овлашћења сагласност даје министарство надлежно за социјалну заштиту.

Статут Коморе објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Управни и надзорни одбор
Члан 156.

Чланове и председнике управног и надзорног одбора бира и разрешава Скупштина Коморе из реда својих чланова.

Директор
Члан 157.

Скупштина Коморе именује директора из реда својих чланова и разрешава га.

За директора Коморе исто лице може бити именовано највише два пута узастопно.

Етички одбор социјалне заштите и друга тела
Члан 158.

Скупштина Коморе из реда својих чланова бира Етички одбор социјалне заштите (у даљем тексту: Етички одбор).

Етички одбор је стручно тело Коморе које прати да ли се пружање услуга, односно спровођење социјалне заштите заснива на начелима професионалне етике.

Етички одбор:

- 1) предлаже Кодекс професионалне етике и даје објашњења основних начела професионалне етике;
- 2) прати и анализира примену начела професионалне етике у пружању социјалне заштите;
- 3) доприноси стварању навика за поштовање и примену начела професионалне етике у пружању социјалне заштите;
- 4) врши сталну саветодавну функцију у погледу примене и унапређења професионалне етике;
- 5) утврђује повреде професионалне етике, односно дужности или угледа члана Коморе и изриче мере професионалне одговорности члановима Коморе;
- 6) прати спровођење научних истраживања у социјалној заштити и даје мишљење о спорним етичким питањима која су значајна за спровођење научних истраживања;
- 7) разматра друга питања професионалне етике у социјалној заштити.

За повреде професионалне етике, односно за повреде дужности или угледа члана Коморе Етички одбор може изрећи једну од следећих мера професионалне одговорности:

- 1) јавну опомену;
- 2) новчану казну у висини до 30% од просечне месечне зараде по запосленом у Републици Србији у месецу који претходи месецу у коме се та казна изриче, по подацима републичког органа надлежног за послове статистике;
- 3) привремену забрану самосталног рада у обављању одређених послова из делатности социјалне заштите у трајању не краћем од 30 дана и не дужем од шест месеци.

Статутом Коморе прописују се дужности и одговорности чланова Коморе.

Комора може имати и друга тела предвиђена Статутом коморе.

2. Послови Коморе
Поверени послови
Члан 159.

Комора обавља следеће послове:

- 1) доноси Кодекс професионалне етике (у даљем тексту: Етички кодекс);
- 2) води Регистар чланова Коморе;
- 3) организује и спроводи испит за лиценцу за рад у области социјалне заштите;
- 4) издаје, обнавља и одузима лиценцу стручним радницима;
- 5) води Регистар о издатим, обновљеним и одузетим лиценцама стручних радника;
- 6) образује Етички одбор ради утврђивања повреде професионалне етике, односно дужности и одговорности и изрицања мера члановима Коморе;
- 7) води Регистар изречених мера члановима Коморе;
- 8) издаје уверења о чињеницама из регистара које води;
- 9) утврђује висину чланарине за чланове Коморе;
- 10) издаје легитимацију члановима Коморе;

11) утврђује износ накнаде за упис у Регистар чланова Коморе, за издавање и обнављање лиценце, као и за издавање легитимације и уверења.

Послове из става 1. овог члана Комора обавља као поверене.

У вршењу поверених послова из става 1. овог члана примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак, ако овим законом није другачије одређено.

На одлуку о висини чланарине и накнада из става 1. тач. 9. и 11. овог члана, сагласност даје министарство надлежно за социјану заштиту.

Одлука из става 4. овог члана објављује се у „Службеном гласнику Републике Србије”.

Остали послови Коморе

Члан 160.

Комора:

- 1) заступа и штити професионалне интересе својих чланова;
- 2) стара се о угледу чланова Коморе, односно о обављању послова из делатности социјалне заштите у складу са Етичким кодексом;
- 3) даје иницијативу за ближе уређивање начина обављања приправничког стажа и полагања приправничког испита, као и стручног усавшавања стручних радника и стручних сарадника, односно за ближе уређивање услова које морају испуњавати установе социјалне заштите и пружаоци услуга социјалне заштите за обављање приправничког стажа;
- 4) даје иницијативу за доношење прописа у области социјалне заштите;
- 5) пружа стручну помоћ члановима Коморе;
- 6) обавља друге послове, у складу са законом и статутом Коморе.

Стручна служба Коморе

Члан 161.

Ради обављања стручних, административних и других послова у Комори се образује стручна служба.

У погледу права, обавеза и одговорности по основу рада запослених у стручној служби Коморе, примењују се општи прописи о раду.

Организација, рад и надлежност стручне службе Коморе уређују се Статутом Коморе.

Надзор над радом Коморе

Члан 162.

Надзор над радом Коморе у обављању поверених послова врши министарство надлежно за социјалну заштиту.

У вршењу надзора из става 1. овог члана, министарство надлежно за социјалну заштиту може тражити од Коморе извештаје и податке, односно може извршити непосредан увид у рад Коморе.

У вршењу надзора над обављањем поверених послова Коморе примењују се одредбе закона којим се уређује државна управа.

XII. ЗАВОД ЗА СОЦИЈАЛНУ ЗАШТИТУ
Оснивање завода за социјалну заштиту
Члан 163.

За обављање развојних, саветодавних, истраживачких и других стручних послова у социјалној заштити у Републици Србији, односно у аутономној покрајини Влада оснива Републички завод за социјалну заштиту, а надлежни орган аутономне покрајине оснива Покрајински завод за социјалну заштиту.

На оснивање, организацију и рад завода из става 1. овог члана (у даљем тексту: завод) примењују се прописи о јавним службама.

На статут и годишњи програм рада завода сагласност даје оснивач.

Завод подноси извештаје о свом раду оснивачу.

За оснивање и рад завода средства се обезбеђују у буџету оснивача.

Послови завода
Члан 164.

Завод обавља следеће послове:

- 1) прати квалитет стручног рада и услуга у установама социјалне заштите, у складу са овим законом;
- 2) пружа стручну подршку (у даљем тексту: супервизијска подршка) ради унапређења стручног рада и услуга социјалне заштите;
- 3) истражује социјалне појаве и проблеме, делатност и ефекте социјалне заштите, израђује анализе и извештаје у области социјалне заштите и предлаже мере за унапређење социјалне заштите;
- 4) развија систем квалитета у социјалној заштити, координира развој стандарда услуга и предлаже надлежном министарству унапређење постојећих и увођење нових стандарда;
- 5) развија и реализује моделе супервизијске подршке у установама социјалне заштите и код пружалаца услуга социјалне заштите;
- 6) предлаже план развоја кадрова с планом приоритетних програма обуке у социјалној заштити министарству надлежном за социјалну заштиту;
- 7) развија базе података од значаја за систем социјалне заштите;
- 8) учествује у изради, спровођењу, праћењу и оцени ефеката примене стратегија, акционих планова, закона и других прописа које се односе на развој делатности социјалне заштите;
- 9) иницира и учествује у креирању и увођењу иновација у систем социјалне заштите;
- 10) организује и учествује у стручном усавршавању и обучавању стручних радника и стручних сарадника;
- 11) сачињава и публикује монографије, часописе и зборнике радова, стручне приручнике, водиче, информаторе, студије и примере добре праксе;
- 12) иницира, учествује и организује научне и стручне скупове и сарађује с домаћим и међународним организацијама;
- 13) информише стручну и ширу јавност о спровођењу социјалне заштите, указује на потребе и проблеме корисника, а посебно корисника из осетљивих друштвених група;
- 14) обавља друге послове у складу са законом и другим прописом.

Акредитација програма обуке намењених стручним радницима и стручним сарадницима
Члан 165.

Републички завод за социјалну заштиту, у складу са овим законом, обавља стручне и организационе послове у поступку акредитације програма обуке, односно програма пружања услуга којим се обезбеђује стручно усавршавање стручним радницима и стручним сарадницима у установама социјалне заштите и пружаоцима услуга социјалне заштите.

XIII. НАДЗОР
Надзор над радом органа и ималаца јавних овлашћења
Члан 166.

Министарство надлежно за социјалну заштиту врши надзор над радом органа, установа и других ималаца јавних овлашћења у вршењу овим законом поверених послова, у складу са законом којим се уређује државна управа.

Надзор над радом ималаца јавних овлашћења на територији аутономне покрајине врши надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао.

Надзор над стручним радом
Члан 167.

Министарство надлежно за социјалну заштиту врши надзор над стручним радом центра за социјални рад, установе за домски смештај и центра за породични смештај и усвојење чији је оснивач Република Србија односно аутономна покрајина, установе за васпитање деце и омладине и завода за социјалну заштиту.

Надзор над стручним радом установа из става 1. овог члана на територији аутономне покрајине врши надлежни покрајински орган, као поверени посао.

У надзору над стручним радом утврђује се да ли су испуњени захтеви у односу на поштовање прописаних стручних процедура и на коришћење стручних знања и вештина које се примењују током пријема, процене, планирања, прегледа ефеката реализованих активности и завршетка рада са корисником, на основу увида у стручну документацију и процес пружања и ефеката услуга.

По завршеном надзору над стручним радом сачињава се извештај.

Начин вршења надзора над стручним радом прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Инспекцијски надзор
Члан 168.

Инспекцијски надзор над радом установа социјалне заштите и пружалаца услуга социјалне заштите врши министарство надлежно за социјалну заштиту, преко инспектора социјалне заштите.

Инспекцијски надзор над радом установа социјалне заштите и пружалаца услуга социјалне заштите на територији аутономне покрајине врши надлежни орган аутономне покрајине, као поверени посао.

Инспекцијски надзор над радом центра за социјални рад и установе социјалне заштите, односно пружаоца услуга социјалне заштите који пружа услуге смештаја у прихватилиште (осим смештаја за жртве трговине људима) или прихватну станицу и дневне услуге у заједници на територији града Београда врши градска управа града Београда - као поверене послове.

На вршење инспекцијског надзора примењују се одредбе овог закона, закона којим се уређује општи управни поступак и посебног закона.

Права и дужности инспектора социјалне заштите

Члан 169.

Инспектор социјалне заштите самосталан је у раду у границама овлашћења утврђених законом и прописима донетим за спровођење закона и лично је одговоран за свој рад.

Инспектор социјалне заштите дужан је да поступа савесно и непристрасно у вршењу послова инспекцијског надзора, да чува као службену тајну податке до којих дође у току вршења надзора, а посебно податке из документације корисника.

Инспектор социјалне заштите министарства надлежног за социјалну заштиту у односу на органе којима је поверено вршење инспекцијског надзора, има право и дужност:

- 1) да остварује непосредан надзор над њиховим радом;
- 2) да издаје обавезне инструкције за извршавање закона и других прописа и да контролише њихово извршавање;
- 3) да одузме овлашћење инспектору који послове не обавља благовремено, стручно, законито и савесно и да предложи утврђивање одговорности у органу којем је поверено вршење инспекцијског надзора;
- 4) да организује заједничке акције са инспекторима из органа којима је поверено вршење инспекцијског надзора;
- 5) да изврши непосредан инспекцијски надзор, ако га не врше органи којима је поверен;
- 6) да тражи извештаје, податке и обавештења о вршењу поверених послова инспекцијског надзора.

Овлашћења инспектора социјалне заштите

Члан 170.

У вршењу надзора инспектор социјалне заштите овлашћен је да утврђује законитост рада и испуњеност стандарда у складу са овим законом:

- 1) да прегледа опште и појединачне акте установе социјалне заштите и пружаоца услуга социјалне заштите;
- 2) да изврши увид у документацију установе социјалне заштите и пружаоца услуга социјалне заштите на основу које се остварују услуге социјалне заштите;
- 3) да изврши непосредан увид у остваривање услуга, упозори на уочене неправилности и одреди мере и рок за њихово отклањање који не може бити краћи од 15 дана ни дужи од шест месеци, а, у хитним случајевима, нареди отклањање утврђених неправилности и недостатака одмах;
- 4) да захтева извештаје и податке о раду установе социјалне заштите и пружаоца услуга социјалне заштите;
- 5) да изврши проверу испуњености услова за обављање делатности социјалне заштите прописаних овим законом;
- 6) да саслуша и узме изјаве одговорног лица, односно стручног радника и стручног сарадника, као и других запослених и других лица;
- 7) да иницира поступак за утврђивање одговорности;

- 8) да изврши непосредан увид у спровођење налога изречених у поступку инспекцијског надзора у складу са овим законом;
- 9) да разматра представке правних и физичких лица које се односе на рад и пружање услуга социјалне заштите;
- 10) да обавља друге послове, у складу са законом.

Налози и мере инспектора социјалне заштите

Члан 171.

У вршењу надзора инспектор социјалне заштите може:

- 1) да привремено забрани обављање делатности, односно обављање одређених послова у установи социјалне заштите и код пружаоца услуга социјалне заштите ако се обављају супротно одредбама овог закона, најмање на 30 дана, а најдуже на шест месеци од дана када је примљен акт којим је та мера изречена;
- 2) да одреди минимум рада за време трајања забране рада;
- 3) да привремено забрани обављање делатности социјалне заштите или одређених послова из делатности социјалне заштите запосленом који обавља делатност социјалне заштите супротно одредбама овог закона и прописима донетим за спровођење овог закона, најмање на 30 дана, а најдуже на шест месеци од дана када је примљен акт којим је та мера изречена;
- 4) да привремено забрани самостални рад стручном раднику коме је надлежни орган Коморе изрекао меру привремене забране самосталног рада;
- 5) да забрани самостални рад стручном раднику који није добио, односно обновио лиценцу за самостални рад, односно коме је одузета лиценца за самостални рад;
- 6) да предложи Комори да се одузме лиценца стручном раднику из разлога прописаних овим законом;
- 7) да поднесе кривичну пријаву, пријаву за привредни преступ и захтев за покретање прекршајног поступка ако посумња да је поступањем, односно непоступањем установе социјалне заштите, односно пружаоца услуга социјалне заштите учињено кривично дело, привредни преступ или прекршај;
- 8) да упути запосленог на преглед ради оцене здравствене способности у случају сумње на губитак здравствене способности за безбедно и успешно обављање послова у социјалној заштити.

Записник и службена белешка о извршеном надзору

Члан 172.

О извршеном надзору инспектор социјалне заштите саставља записник који садржи налаз стања и наложене мере, а о мање важним радњама у поступку - службену белешку.

Записник из става 1. овог члана инспектор социјалне заштите доставља установи социјалне заштите и њеном оснивачу, односно пружаоцу услуга социјалне заштите и његовом оснивачу у року од 15 дана од дана када је извршен надзор у тој установи социјалне заштите, односно пружаоцу услуга социјалне заштите .

Установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите може се изјаснити на наводе из записника из става 1. овог члана у року од три дана од дана када му је записник достављен.

Решење инспектора социјалне заштите
Члан 173.

Инспектор социјалне заштите на основу записника из члана 172. овог закона доноси решење којим налаже мере или изриче забране и одређује рокове за извршење наложених мера и изречених забрана установи социјалне заштите, односно пружаоцу услуга социјалне заштите.

Против решења из става 1. овог члана може се изјавити жалба министру надлежном за социјалну заштиту, а ако је решење донето у вршењу поверених послова инспекцијског надзора, жалба се изјављује надлежном органу аутономне покрајине, односно надлежном органу града Београда.

Решење из става 2. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се може покренути управни спор.

Обавезе установе социјалне заштите, односно пружаоца услуга социјалне заштите према инспектору
Члан 174.

Установа социјалне заштите односно пружалац услуга социјалне заштите дужни су да инспектору социјалне заштите омогуће несметано вршење надзора, ставе на увид потребна документа и предмете и пруже му другу тражену помоћ.

Службена легитимација инспектора
Члан 175.

Инспектор социјалне заштите има службену легитимацију којом се идентификује и коју је дужан да покаже на захтев одговорног или другог заинтересованог лица док врши надзор.

Образац и садржину легитимације из става 1. овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

XIV. ЛИЦЕНЦИРАЊЕ
Лиценцирање и лиценца
Члан 176.

Лиценцирање је поступак у коме се испитује да ли установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите (у даљем тексту: организација социјалне заштите) испуњава критеријуме и стандарде за пружање услуга у области социјалне заштите.

Лиценцирање је и поступак у коме се испитује да ли стручни радник испуњава критеријуме и стандарде за пружање услуга у области социјалне заштите.

Лиценца је јавна исправа којом се потврђује да организација социјалне заштите, односно стручни радник испуњава утврђене услове и стандарде за пружање одређених услуга у области социјалне заштите.

Лиценцирању подлежу организације социјалне заштите које пружају дневне услуге у заједници, услуге породичног смештаја и услуге домског смештаја.

Принципи поступка лиценцирања
Члан 177.

Лиценцирање је поступак заснован на начелима законитости, јавности, транспарентности, једнаког приступа, ефикасности и економичности.

1. Лиценцирање организација
Надлежност за издавање и трајање лиценце
Члан 178.

Лиценцу за пружање одређених услуга у области социјалне заштите издаје министарство надлежно за социјалну заштиту.

Лиценца из става 1. овог члана издаје се организацији социјалне заштите на шест година.

Изузетно, лиценца се може издати на краћи рок (у даљем тексту: ограничена лиценца), у складу са овим законом.

За издавање лиценце плаћа се републичка административна такса, у складу са законом.

Услови за издавање лиценце
Члан 179.

Право на лиценцу за пружање услуге социјалне заштите има организација социјалне заштите:

- 1) која је регистрована у складу са законом;
- 2) која испуњава стандарде за пружање услуге за коју тражи издавање лиценце, а који се тичу локације, простора, опреме, организације, броја и стручности ангажованог особља, процене, планирања и активности за пружање конкретне услуге социјалне заштите;
- 3) која најмање две године пружа услуге социјалне заштите.

Стандарде из става 1. тачка 2) овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Ограничена лиценца
Члан 180.

Ограничена лиценца је лиценца којом се ограничава трајање, број корисника и врста услуге која се пружа.

Ограничена лиценца издаје се са роком важења до пет година и може бити издата само једном.

Право на ограничену лиценцу организација социјалне заштите може остварити ако испуњава услове предвиђене чланом 179. став 1. тачка 1) овог закона и ако постоји потреба за услугом за коју се тражи лиценца, а:

- 1) нема искуство у пружању услуге за коју тражи лиценцу предвиђено чланом 179. став 1. тачка 3) овог закона;
- 2) не испуњава стандарде услуге у погледу простора, опреме, организације и броја ангажованог особља у мери која омогућава целовито пружање услуге и предузимање свих активности у оквиру пружања услуге.

Право на ограничену лиценцу организација социјалне заштите може остварити и ако први пут подноси захтев за лиценцу и испуњава услове предвиђене чланом 179. став 1. тачка 1) овог закона, а не испуњава услове из става 3. овог члана.

Право на ограничену лиценцу има и установа социјалне заштите која се налази у трансформацији, и тој установи се ограничена лиценца издаје на основу плана трансформације установа социјалне заштите за смештај деце, установа за смештај корисника са сметњама у развоју и установа за смештај душевно оболелих лица, који утврђује министар надлежан за социјалну заштиту.

Обнављање лиценце

Члан 181.

Лиценца се обнавља на захтев организације социјалне заштите.

За обнављање лиценце примењују се услови који важе за издавање лиценце у време подношења захтева за обнављање лиценце.

Суспензија лиценце

Члан 182.

Организација социјалне заштите мора испуњавати услове за издавање лиценце из члана 179. овог закона током читавог периода за који је лиценца издата.

Ако надлежни орган током периода за који је лиценца издата утврди да организација социјалне заштите више не испуњава услове из члана 179. овог закона, покренуће поступак за суспензију лиценце.

Одлуком о суспензији лиценце утврђују се недостаци у погледу испуњености услова из члана 179. овог закона и оставља рок за њихово отклањање.

Организација социјалне заштите може наставити да пружа услуге у погледу којих је лиценца суспендована до истека рока за отклањање недостатака.

Одузимање лиценце

Члан 183.

Орган надлежан за издавање лиценце доноси одлуку о одузимању лиценце организацији социјалне заштите која у остављеном року не отклони недостатке из члана 182. става 3. овог закона.

Поступак за издавање, обнављање, суспензију и одузимање лиценце

Члан 184.

Поступак за издавање, обнављање, суспензију и одузимање лиценце спроводи министарство надлежно за социјалну заштиту, применом одредаба закона којим се уређује општи управни поступак.

Решење министра донето у поступку из става 1. овог члана коначно је и против њега се може покренути управни спор.

Ближе услове за издавање лиценце, образац лиценце и начин издавања и обнављања, односно суспензије и одузимања лиценце организацијама социјалне заштите прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

2. Лиценцирање стручних радника
За које послове се издаје лиценца и ко је издаје
Члан 185.

Лиценца се издаје стручном раднику за обављање стручних послова у социјалној заштити утврђених актом министра надлежног за социјалну заштиту из члана 137. став 2. овог закона.

Лиценцу из става 1. овог члана издаје Комора, на шест година.

Стручни радници и стручни сарадници здравствене струке који обављају своју делатност у установама социјалне заштите стичу лиценцу у складу с прописима из области здравствене заштите.

Услови за издавање лиценце стручном раднику
Члан 186.

Право на лиценцу има стручни радник:

- 1) који има прописану стручну спрему;
- 2) који је успешно завршио одговарајући акредитовани програм обуке у трајању предвиђеном стандардима за конкретне послове;
- 3) који има одговарајуће радно искуство, односно положен стручни испит у складу са законом.

Обнављање лиценце
Члан 187.

Лиценца се обнавља на захтев стручног радника пошто протекне рок на који је издата.

За обнављање лиценце стручног радника примењују се услови који важе за издавање лиценце у време подношења захтева за обнављање лиценце.

Уколико надлежни орган не обнови лиценцу, стручни радник губи право да обавља послове за које је предвиђена лиценца.

Одузимање лиценце
Члан 188.

Стручном раднику се одузима лиценца пре истека рока на који је издата, ако:

- 1) послове не обавља у складу са прописима и стандардима,
- 2) дође до отказа уговора о раду због учињене повреде радне обавезе или радне дисциплине,
- 3) грубо прекрши Етички кодекс.

Поступак за издавање, обнављање, суспензију и одузимање лиценце

Члан 189.

Поступак за издавање, обнављање, суспензију и одузимање лиценце стручним радницима спроводи Комора.

На решење Коморе којим се одбија захтев стручног радника за издавање и обнављање лиценце, односно против решења којим се одузима лиценца стручном раднику може се изјавити министру надлежном за социјалну заштиту.

Решење министра из става 2. овог члана коначно је и против њега се може покренути управни спор.

Ближе услове за издавање лиценце, образац лиценце и начин издавања и обнављања лиценце, односно суспензије и одузимања лиценце стручним радницима прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Регистри о лиценцама

Члан 190.

Лиценце издате организацијама социјалне заштите уписују се у Регистар лиценцираних пружалаца услуга социјалне заштите, који води министарство надлежно за социјалну заштиту, у складу са законом.

Лиценце издате стручним радницима уписују се у Регистар лиценцираних стручних радника, који води Комора, у складу са законом.

Подаци из регистара из ст. 1. и 2. овог члана, морају бити доступни на интернет страницама Коморе и министарства надлежног за социјалну заштиту.

Начин вођења и садржину регистара из ст. 1. и 2. овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

XV. АКРЕДИТАЦИЈА ПРОГРАМА

1. Акредитација програма обуке односно програма пружања услуге

Шта је акредитација

Члан 191.

Акредитација програма обуке односно програма пружања услуге (у даљем тексту: акредитација), у смислу овог закона, јесте поступак у коме се оцењује да ли програм обуке односно програм пружања услуге (у даљем тексту: програм обуке) намењен стручним радницима и стручним сарадницима из члана 136. овог закона испуњава утврђене стандарде за акредитацију.

Програм обуке из става 1. овог члана акредитује се решењем о акредитацији.

Аутору акредитованог програма обуке издаје се акт о акредитацији.

Акт о акредитацији је јавна исправа.

Субјекти поступка акредитације

Члан 192.

Субјекти поступка акредитације су министарство надлежно за социјалну заштиту, Одбор за акредитацију и Републички завод за социјалну заштиту.

Министар надлежан за социјалну заштиту образује Одбор за акредитацију као посебну радну групу, у складу с прописима којима се уређује државна управа.

Одбор за акредитацију састоји се од стручњака у одговарајућим областима чији је задатак да дају стручну оцену програма обуке у поступку акредитације, односно у поступку обнављања и одузимања акредитације тог програма.

Решењем којим се оснива Одбор за акредитацију ближе се уређују задаци, састав и руководиоца, као и друга питања која су везана за рад Одбора за акредитацију.

Републички завод за социјалну заштиту обавља стручне и организационе послове у поступку акредитације програма обуке, у складу са законом.

Начела акредитације

Члан 193.

Акредитација је заснована на начелима законитости, јавности, једнаког приступа, ефикасности и економичности.

Чување поверљивости информација

Члан 194.

Сва лица која учествују у поступку акредитације дужна су да до доношења решења о акредитацији, као поверљиве чувају информације о садржини програма обуке за који се тражи акредитација.

Стандарди за акредитацију

Члан 195.

Стандарди за акредитацију означавају најнижи квалитет који програм обуке треба да има да би био акредитован.

Стандарде за акредитацију програма обуке прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Трајање и обнављање акредитације

Члан 196.

Програм обуке акредитује се на три године.

Акредитација се обнавља ако су испуњени стандарди за акредитацију који важе у време одлучивања о обнављању акредитације.

Ако акредитација није обновљена, програм обуке не може се реализовати након истека рока на који је акредитован.

Изузетно од става 3. овог члана, започети програми обуке могу се реализовати и ако акредитација није обновљена.

Контрола квалитета реализације акредитованих програма обуке

Члан 197.

Реализација акредитованог програма обуке подлеже редовној и ванредној контроли квалитета.

Контролу из става 1. овог члана врши Републички завод за социјалну заштиту, према свом годишњем плану контроле.

Извештај о резултатима контроле Републички завод за социјалну заштиту доставља аутору програма обуке, лицу које реализује програм обуке ако програм не реализује аутор непосредно и министарству надлежном за социјалну заштиту.

Суспензија и одузимање акредитације

Члан 198.

Ако Републички завод за социјалну заштиту у поступку контроле квалитета реализације акредитованог програма обуке утврди да су престале да постоје претпоставке за реализацију тог програма или да се у његовој реализацији битно одступа од садржине и плана извођења обуке, покрене поступак за одузимање акредитације.

Ако је покренут поступак за одузимање акредитације, програм се суспендује до доношења коначне одлуке о одузимању акредитације.

2. Поступак акредитације

Јавни позив за акредитацију

Члан 199.

Поступак акредитације програма спроводи се по објављивању јавног позива за акредитацију.

Одлуку о објављивању јавног позива за акредитацију програма обуке доноси министарство надлежно за социјалну заштиту.

Јавни позив из става 2. овог члана објављује се на интернет страници министарства надлежног за социјалну заштиту и Републичког завода за социјалну заштиту.

Право на пријаву за акредитацију

Члан 200.

Право на пријаву програма обуке за акредитацију има аутор програма, а ако је програм коауторско дело, право на пријаву програма за акредитацију је недељиво и заједнички га остварују сви коаутори.

Право на пријаву програма за акредитацију има наследник аутора, лице које је на основу правног посла стекло право искључивог искоришћавања програма обуке као ауторског дела, послодавац аутора програма - ако је дело створено у радном односу и наручилац програма - ако је програм настао по наруџбини.

Лица из става 2. овог члана имају права и обавезе аутора програма обуке утврђена овим законом.

Спровођење поступка акредитације

Члан 201.

Пријава програма обуке за акредитацију подноси се Републичком заводу за социјалну заштиту, који испитује да ли је та пријава потпуна и уредна.

Приспеле потпуне и уредне пријаве за акредитацију, заједно са пратећом документацијом, Републички завод за социјалну заштиту доставља Одбору за акредитацију.

Одбор за акредитацију разматра приспеле пријаве, врши стручну оцену програма, сачињава листу програма који су испунили стандарде за акредитацију и доставља је заједно са стручним мишљењем министру надлежном за социјалну заштиту ради доношења решења о акредитацији.

Решење о акредитацији програма обуке из става 3. овог члана коначно је у управном поступку и против њега се може водити управни спор.

Начин спровођења поступка акредитације прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Права и дужности аутора акредитованог програма

Члан 202.

Аутор акредитованог програма има право и дужност:

- 1) да непосредно реализује обуку на начин предвиђен интегралним програмом обуке или да реализацију акредитованог програма обуке уговором повери другом лицу (у даљем тексту: реализатор);
- 2) да Републичком заводу за социјалну заштиту достави списак лица која су успешно завршила обуку;
- 3) да Републичком завод за социјалну заштиту достави накнадно склопљене уговоре са реализаторима акредитованог програма обуке;
- 4) да уредно чува документацију о реализацији акредитованих програма обуке, укључујући податке о месту и времену реализације, лицима која су завршила обуку и др;
- 5) да стави на увид акт о акредитацији програма обуке сваком заинтересованом лицу;
- 6) да информисе потенцијалне кориснике и јавност о акредитацији програма обуке;
- 7) да омогући спровођење контроле квалитета реализације акредитованог програма обуке;
- 8) да по пријему обавештења о истеку акредитације, односно о брисању из Регистра акредитованих програма обуке престане са реализацијом програма обуке, а ако је реализација била у току у време пријема тог обавештења, аутор има право и дужност да заврши реализацију програма обуке;
- 9) да обезбеди да акт о акредитацији буде коришћен тако да не доводи у заблуду трећа лица.

Међусобна права и обавезе аутора, корисника и реализатора

Члан 203.

Међусобна права и обавезе аутора и корисника акредитованог програма обуке, као и права и обавезе аутора и реализатора акредитованог програма обуке уређују се уговором.

Вођење регистара
Члан 204.

Републички завод води Регистар пријава за акредитацију, Регистар акредитованих програма обуке и Регистар реализованих програма обуке.

Подаци из регистара из става 1. овог члана морају бити доступни на интернет страницама министарства надлежног за социјалну заштиту и Републичког завода за социјалну заштиту.

Начин вођења и садржину регистара из става 1. овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Сертификат
Члан 205.

Стручном раднику и стручном сараднику који је успешно завршио обуку по акредитованом програму обуке издаје се потврда (у даљем тексту: сертификат).

Сертификат је јавна исправа која се узима у обзир приликом лиценцирања, односно обнављања лиценце стручних радника.

Сертификат издаје Републички завод за социјалну заштиту на основу података које доставља аутор акредитованог програма обуке.

Садржина и изглед сертификата утврђују се прописом из члана 201. став 5. овог закона.

XVI. ФИНАНСИРАЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ
Финансирање из буџета Републике Србије
Члан 206.

Из буџета Републике Србије финансирају се права и услуге социјалне заштите о чијем се обезбеђивању стара Република Србија, и то:

- 1) право на новчану социјалну помоћ;
- 2) право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додаток за помоћ и негу другог лица;
- 3) право на посебну новчану накнаду;
- 4) право на помоћ за оспособљавање за рад;
- 5) услуге породичног смештаја;
- 6) услуге саветовања и обуке хранитеља и усвојитеља;
- 7) услуге домског смештаја;
- 8) услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом, осим у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека;
- 9) услуге смештаја за жртве трговине људима;
- 10) право на једнократну помоћ у случају угрожености већег броја грађана.

У буџету Републике Србије обезбеђују се средства за финансирање рада:

- 1) центара за социјални рад - у делу јавних овлашћења;
- 2) установа за домски смештај чији је оснивач Република Србија, односно аутономна покрајина;
- 3) Републичког завода за социјалну заштиту;

- 4) центара за породични смештај и усвојење чији је оснивач Република Србија;
- 5) установа за васпитање деце и омладине;
- 6) Коморе - у делу јавних овлашћења;
- 7) друге установе чији је оснивач Република Србија

Установе из става 2. овог члана сачињавају годишњи програм рада, на основу кога се врши финансирање.

Структуру, садржину и друга питања од значаја за сачињавање годишњег програма рада установа из става 2. овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту.

Сагласност на годишњи програм рада установа из става 2. овог члана даје министарство надлежно за социјалну заштиту.

У буџету Републике Србије обезбеђују се и средства за финансирање програма унапређења социјалне заштите.

Наменски трансфери Члан 207.

Наменским трансферима, у складу са законом којим се уређује финансирање јединица локалне самоуправе, из буџета Републике Србије могу се финансирати:

- 1) услуге социјалне заштите које по овом закону финансирају јединице локалне самоуправе – у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - испод републичког просека;
- 2) услуге социјалне заштите у јединицама локалне самоуправе на чијој територији се налазе установе за домски смештај у трансформацији, укључујући и трошкове трансформације тих установа;
- 3) иновативне услуге и услуге социјалне заштите од посебног значаја за Републику Србију.

Влада утврђује висину наменског трансфера, критеријуме за његову расподелу по појединим јединицама локалне самоуправе, критеријуме за учешће локалне самоуправе и динамику преноса средстава, као и услуге социјалне заштите од посебног значаја за Републику Србију.

Финансирање из буџета аутономне покрајине Члан 208.

Из буџета аутономне покрајине финансирају се:

- 1) програми унапређења социјалне заштите у аутономној покрајини;
- 2) програм рада Покрајинског завода за социјалну заштиту;
- 3) програми рада центара за породични смештај и усвојење чији је оснивач аутономна покрајина;
- 4) програми рада установа чији је оснивач аутономна покрајина, осим установа домског смештаја;
- 5) иновационе услуге и услуге социјалне заштите од посебног значаја за аутономну покрајину.

Финансирање из буџета јединице локалне самоуправе

Члан 209.

Из буџета јединице локалне самоуправе финансирају се:

- 1) дневне услуге у заједници;
- 2) услуге подршке за самосталан живот, осим услуге становања уз подршку за особе са инвалидитетом;
- 3) услуга становања уз подршку особа са инвалидитетом у јединицама локалне самоуправе чији је степен развијености, утврђен у складу са прописима којима се уређује разврставање јединица локалне самоуправе према степену развијености - изнад републичког просека;
- 4) саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, осим саветовања и обуке хранитеља и усвојитеља;
- 5) остале услуге социјалне заштите у складу са потребама локалне самоуправе;
- 6) једнократне помоћи и други облици помоћи;
- 7) програми рада установа чији је оснивач јединица локалне самоуправе;
- 8) програми унапређења социјалне заштите у јединици локалне самоуправе;
- 9) иновационе услуге.

Утврђивање цена услуга социјалне заштите

Члан 210.

Методологију формирања цена услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије прописује Влада.

Методологију формирања цена услуга социјалне заштите које се финансирају из буџета аутономне покрајине, односно из буџета јединице локалне самоуправе прописује надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

У складу са прописаном методологијом, цену услуга из става 1. овог члана одређује министар надлежан за социјалну заштиту, а цену услуга из става 2. овог члана одређује надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Изградња, одржавање и опремање установа социјалне заштите

Члан 211.

Средства за изградњу, одржавање и опремање установа социјалне заштите које се финансирају из буџета Републике Србије обезбеђују се у буџету Републике Србије.

Средства за изградњу, одржавање и опремање установа социјалне заштите које се финансирају из буџета аутономне покрајине, односно из буџета јединице локалне самоуправе обезбеђују се у буџету аутономне покрајине, односно у буџету јединице локалне самоуправе.

Критеријуме за доделу средстава из става 1. овог члана прописује министар надлежан за социјалну заштиту, а критеријуме за доделу средстава из става 2. овог члана прописује надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе.

Учешће у трошковима услуга

Члан 212.

У трошковима услуге социјалне заштите учествују корисник, сродник који има законску обавезу и могућност издржавања корисника, лица која су преузела обавезу плаћања трошкова пружања услуге и Република Србија, аутономна покрајина, односно јединица локалне самоуправе, у складу са овим законом.

Изузетно од става 1. овог члана, корисник, сродник, односно треће лице не учествују у трошковима услуге:

- 1) процене и планирања које врши центар за социјални рад;
- 2) неодложне интервенције.

Корисник домског смештаја учествује у трошковима смештаја свим својим примањима, приходима и имовином.

Корисник породичног смештаја учествује у трошковима смештаја свим својим примањима, приходима и имовином, изузев прихода остварених по основу дечијег додатка, родитељског додатка, додатка за помоћ и негу другог лица и увећаног додатка за помоћ и негу другог лица, накнаде за телесно оштећење, примања по основу награда и отпремнине за одлазак у пензију, као и примања по основу ученичког и студентског стандарда.

Ако су примања и приходи корисника из става 3. овог члана недовољни за подмирење трошкова смештаја, трошкови смештаја подмирују се из непокретне имовине корисника на начин и по поступку утврђеном у члану 82. ст. 3. и 5. овог закона.

Давалац издржавања по основу уговора о доживотном издржавању закљученог са корисником домског смештаја, односно породичног смештаја плаћа пуну цену смештаја за корисника.

Изузетно од ст. 3. и 4. овог члана, корисници који остварују право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица, односно право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица по било ком основу, учествују са најмање 20% износа тог додатка односно накнаде у трошковима услуге социјалне заштите ако је та услуга усмерена и на задовољење потреба помоћи и неге, осим за услуге домског и породичног смештаја.

Критеријуми за учешће корисника у трошковима услуге

Члан 213.

Критеријуме и мерила за одређивање учешћа корисника у трошковима услуге социјалне заштите прописује министар надлежан за социјалну заштиту, надлежни орган аутономне покрајине, односно надлежни орган јединице локалне самоуправе зависно од тога где се обезбеђују средства за финансирање услуге.

Одлука о учешћу корисника у трошковима услуге

Члан 214.

Решење о учешћу корисника у трошковима услуге социјалне заштите доноси центар за социјални рад.

На решење из става 1. овог члана може се изјавити жалба у року од 15 дана органу из члана 73. ст. 3. и 4. овог закона.

Кориснику домског смештаја и кориснику породичног смештаја обезбеђују се средства за личне потребе у износу који утврђује министар надлежан за социјалну заштиту прописом из члана 213. овог закона.

Последице неизмирења обавезе учешћа у трошковима услуга Члан 215.

Ако обвезник учешћа у трошковима домског смештаја корисника упућеног преко центра за социјални рад не врши уплату у складу са уговором, односно одлуком суда, пружалац услуге у року од 30 дана од дана доспелости потраживања покреће поступак за наплату пред надлежним судом.

Пошто наплати трошкове по одлуци суда, у смислу става 1. овог члана, пружалац услуге дужан је да добијени новчани износ врати у буџет Републике Србије у року од 15 дана од дана наплате.

Ако обвезник учешћа у трошковима породичног смештаја корисника не врши уплату у складу са уговором, односно одлуком суда, центар за социјални рад у року од 30 дана од дана доспелости потраживања покреће поступак за наплату дуга пред надлежним судом.

Пошто наплати трошкове по одлуци суда, у смислу става 3. овог члана, центар за социјални рад дужан је да добијени новчани износ врати у буџет Републике Србије у року од 15 дана од дана наплате.

Пружалац услуге из става 1. овог члана, односно центар за социјални рад из става 3. овог члана издаје упут за коришћење услуге, измењен у делу који се односи на учешће у трошковима смештаја и у року од 30 дана од дана доспелости потраживања доставља га министарству надлежном за социјалну заштиту ради плаћања трошкова услуге из буџета Републике Србије до њихове наплате преко суда.

XVII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ Прекршаји везани за пословање Члан 216.

Новчаном казном у износу од 200.000 до 1.000.000 динара казниће се за прекршај установа социјалне заштите, односно пружалац услуга социјалне заштите ако:

- 1) не води на прописан начин евиденцију и документацију о кориснику (члан 23);
- 2) неоправдано одбије да пружи услугу по упуту за пружање услуга (чл. 70. и 74);
- 3) без упута центра за социјални рад пружи услугу смештаја детету и лицу лишеном пословне способности (члан 78. став 3);
- 4) отпочне с радом пре но што се решењем надлежног органа утврди да испуњава све прописане услове (члан 115);
- 5) не истакне назив, односно пословно име, с подацима о делатности, радном времену, оснивачу и седишту (члан 116);
- 6) не предузме у одређеном року мере из решења о инспекцијском надзору (члан 173);
- 7) инспектору социјалне заштите онемогући несметано вршење надзора, не стави на увид потребна документа и предмете и не пружи му другу тражену помоћ у вези с вршењем надзора (члан 174);

- 8) настави с радом након што је престала важност дозволе за обављање делатности социјалне заштите (чл. 178, 180, 181, 182. и 183);
- 9) не сачини годишњи програм рада (члан 206. став 3).

За прекршај из става 1. овога члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 20.000 до 150.000 динара.

За прекршај из става 1. овога члана казниће се и предузетник новчаном казном у износу од 10.000 до 250.000 динара.

Прекршаји везани за стручно усавршавање и обуке **Члан 217.**

Новчаном казном од 20.000 до 150.000 динара казниће се за прекршај директор или друго одговорно лице у установи социјалне заштите, односно пружаоцу услуга социјалне заштите ако:

- 1) не обезбеди обуку на радном месту новозапосленом, односно волонтерски ангажованом стручном раднику и стручном сараднику (члан 141);
- 2) не омогући стручно усавршавање стручном раднику и стручном сараднику (члан 144. став 3).

Прекршаји корисника **Члан 218.**

Новчаном казном од 5.000 динара казниће се корисник социјалне заштите ако да неистините податке на основу којих је остварио права по овом закону (члан 95. став 3).

XVIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ **Члан 219.**

Поступци за остваривање права и пружање услуга социјалне заштите који су започети, а нису окончани до дана ступања на снагу овог закона окончаће се по одредбама овог закона.

Усклађивање права остварених по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона са одредбама овог закона извршиће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Члан 220.

Центри за социјални рад покренуће по службеној дужности, у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, поступак за усклађивање права на материјално обезбеђење са одредбама овог закона о праву на новчану социјалну помоћ.

До окончања поступка из става 1. овог члана затечени корисници права на материјално обезбеђење оствариваће то право према решењима која важе на дан ступања на снагу овог закона.

Право на новчану социјалну помоћ признато решењем донетим у поступку усклађивања права из става 1. овог члана тече од дана ступања на снагу овог закона, ако је износ тог права већи од примљеног износа материјалног обезбеђења.

Члан 221.

Корисници који су право на додатак за помоћ и негу другог лица и право на увећани додатак за помоћ и негу другог лица остварили по прописима који су били на снази до ступања на снагу овог закона настављају са коришћењем тог права до истека рока на који је то право признато а усклађивање износа права ће се вршити по одредбама овог закона.

Члан 222.

Решење којим је, у складу са прописом који је био на снази до ступања на снагу овог закона, признато право на смештај у другу породицу, односно смештај у установу социјалне заштите, важеће на дан почетка примене овог закона, замењује упут за коришћење услуга из члана 70. овог закона.

Члан 223.

Установе социјалне заштите и пружаоци услуга социјалне заштите који обављају делатност на дан почетка примене овог закона дужни су да своје опште акте, организацију и пословање ускладе са одредбама овог закона у року од шест месеци од дана његовог ступања на снагу.

Организације из става 1. овог члана дужне су да поднесу захтев за добијање лиценце за пружање услуга социјалне заштите најкасније у року од три године од доношења прописа из члана 179. став 2. овог закона.

Члан 224.

До именовања директора, председника и чланова управног, односно надзорног одбора установа социјалне заштите чији је оснивач Република Србија, аутономна покрајина и јединица локалне самоуправе према одредбама овог закона, директор, председник и чланови управног, односно надзорног одбора тих установа настављају рад према прописима који су важили на дан њиховог именовања, укључујући и правила о престанку дужности.

Члан 225.

Министар надлежан за социјалну заштиту образоваће најкасније у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона Одбор за припрему конституисања и почетак рада Коморе (у даљем тексту: Одбор).

Одбор има седам чланова и њих надлежни министар именује на предлог постојећих удружења стручних радника у социјалној заштити.

Чланови Одбора бирају председника Одбора из својих редова.

Одбор ће у року од 30 дана од дана именовања донети статутарну одлуку Коморе, којом ће уредити питања од значаја за конституисање и почетак рада Коморе, као и начин и поступак спровођења избора за чланове скупштине Коморе и, у року од 30 дана од дана доношења статутарне одлуке, расписаће изборе за чланове скупштине Коморе.

Поступак кандидовања и избора чланова скупштине Коморе обавиће се у року од 60 дана од дана расписивања избора, а конституисање органа Коморе извршиће се у року од 30 дана од дана избора чланова скупштине Коморе.

Члан 226.

Органи Коморе дужни су да донесу статут и друге опште акте предвиђене овим законом и поднесу пријаву за упис у регистар код Агенције за привредне регистре најкасније у року од три месеца од дана свог конституисања.

Комора ће почети са обављањем поверених послова, у складу са овим законом, у року од три месеца од дана уписа у регистар.

Члан 227.

Стручни радници који обављају стручне послове из члана 185. став 1. овог закона дужни су да поднесу захтев за издавање лиценце најкасније у року од годину дана од почетка рада Коморе.

Члан 228.

Влада ће утврдити мрежу установа социјалне заштите из члана 63. овог закона у року од 90 дана од дана ступања на снагу овог закона.

Послове из надлежности центара за породични смештај и усвојење утврђене овим законом, до њиховог оснивања у складу са мрежом из става 1. овог члана, вршиће центри за социјални рад.

Члан 229.

Ступањем на снагу овог закона престаје да важи Закон о социјалној заштити и обезбеђивању социјалне сигурности грађана („Службени гласник РС”, бр. 36/91, 79/91-др. закон, 33/93-др. закон, 53/93-др. закон, 67/93, 67/93-др. закон, 46/94, 48/94-др. закон, 52/96, 29/01, 84/04, 101/05-др. закон и 115/05).

Прописи потребни за спровођење овог закона донеће се у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, изузев прописа из члана 80. ст. 4. и 5. овог закона, који ће се донети у року од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.

Подзаконски акти донети до дана ступања на снагу овог закона примењиваће се, ако нису у супротности са овим законом, до доношења прописа на основу овог закона.

Члан 230.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, а одредбе члана 60. и члана 80. став 3. овог закона примењиваће се истеком рока од годину дана од дана ступања на снагу овог закона.